

სპორტული ჟურნალი №1 (11) იანვარი-თებერვალი, 2001

ფასი 2 ლარი

გერმანული
ბიზნისი

სპორტიული

3 **პაპუნა კედია**
საუ ლუიზ
ოქროს ბურთის
საზოგადოებრივად

FRANCE
Football

ლუიზ ფიგუ ევროპის
საუკეთესო ფეხბურთელია

6 **ოქროს ბურთი 1956-2000**

მეტეუზიდან ფიგუმდე

13 **სოლომონ გულისაშვილი**
**თეთრი
ლაშქარი**

საუკნის გუნდი:
მადრიდის „რეალი“

19 **სოლომონ გულისაშვილი**
ოკ. ან ზიზუ!

ფიფამ 2000 წლის
მსოფლიოს საუკეთესო
მოთამაშედ ზინედინ ზიდანი
დაასახელა

25 **ირაკლი გამყრელიძე**
საუკუნის საკითხი
პელე თუ მარადონა...
იქნებ დი სტეფანო?

29 **გიო ახვლედიანი**
**იო სალაგოს,
ნაწვიმარზე**
თბილისის „დინამოს“
პირველი თამაში ევროთასზე

35 **მამუკა კვანტალიანი**
**არავითარი
კოსმეტიკა**
მიხეილ სურგულაძე
**კალიან მწვანე
ბალსი**
სტადიონი ვაკეში:
„ბურვესტნიკი“ — „ლოკომოტივი“
— „მიხეილ მესხი“

38 **სხვადასხვა**

40 **ავთანდილ სვანიძე**
ფარდები, ჩქარა!
**ამერიკელი
ლაშაშვანი**

21-24 გვირდო

ზინედინ ზიდანი (საფრანგეთი, იუვენტუსი) და
ლუიზ ფიგუ (პორტუგალია, რეალი)

22-23 გვირდო

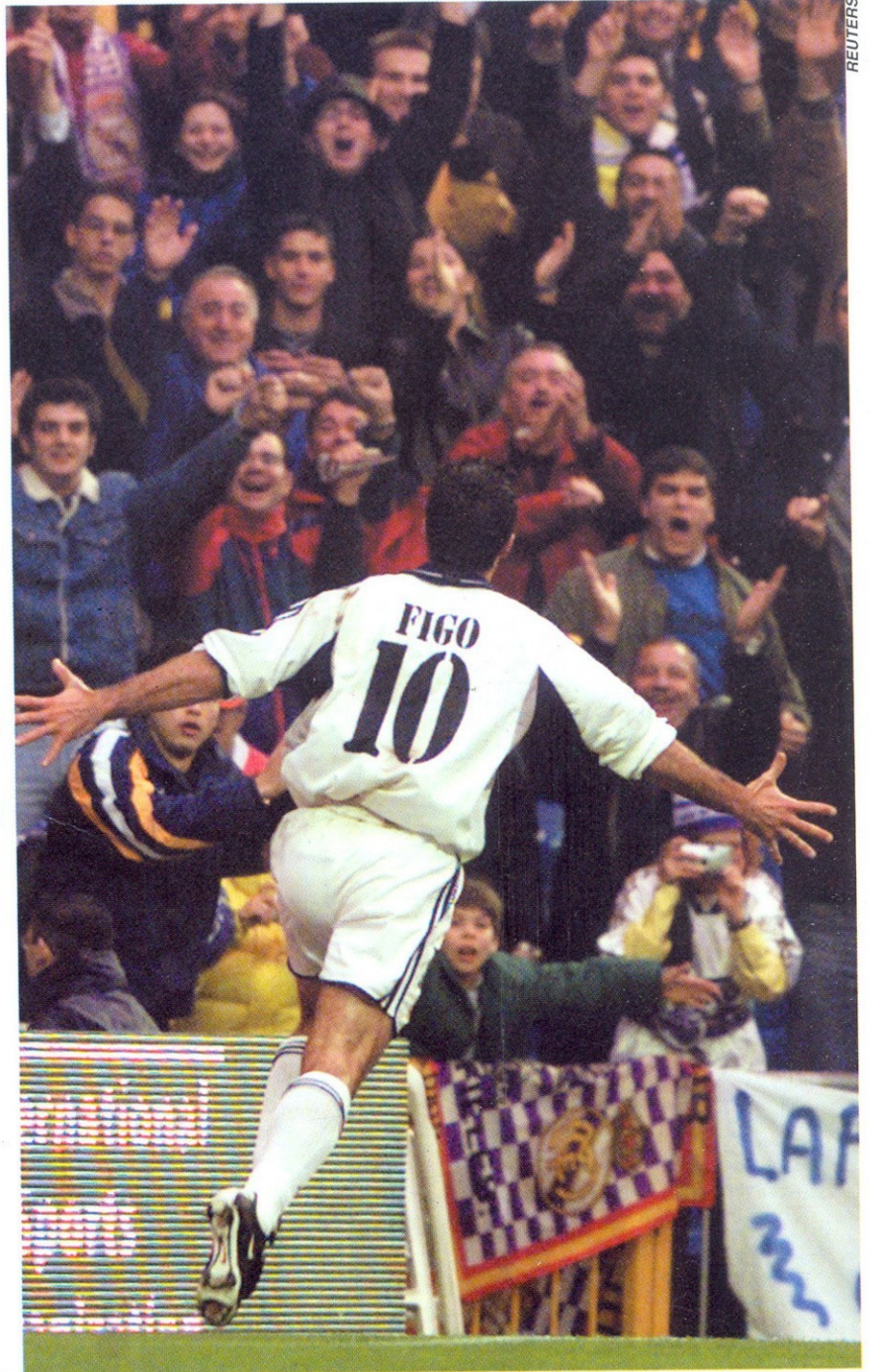
ლუიზ ფიგუ

ბარეკანზე

- I-II ევროპის 2000 წლის საუკეთესო
ფეხბურთელი ლუიზ ფიგუ
- III სიდნის ოლიმპიადის
პრინციპალ-მედალოსანი, მატერულად
ტანჯილვარეულზე რუსი ალინა კაბაევა
- IV ფიფას რჩეული ზინედინ ზიდანი

2001

გილოცავთ ახალ წელს!

REUTERS

რედაქტორი ილია ბაბუნაშვილი
რედაქტორის მოადგილე
სოსო კოტორაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი
დავით ნადირაშვილი
ოპერატორი მამბა ღობრაშვილი

მრეკველთა საბჭო:
ვახტანგ ზზიკაძე, სოლომონ
გულისაშვილი, ავთანდილ
გურასაშვილი, ემზარ ზენაიშვილი,
ზურაბ მეფეგლია, ზურაბ ფოცხვერია

ბიზნეს სარკინიგზის დასაწყისი

რეკლამა უურნალ «სარკინიგზი» — 93 16 08

საუ ლუიშ ოქროს ბურთის საზოგადოებრიდან

პაპუნა კელია

2000 წელს მხოლოდ 28 ივნისმა შეძლო მათი ერთად შეყრა. ეს თეთრი ხაზებით შემოსაზღვრულ იმ მწვანე ფართობზე მოხდა, ბრიუსელის „მეფე ბოლუენის“ ტრიბუნებს შორის რომ არის მოქცეული. ევროპის ჩემპიონატის ნახევარფინალში საფრანგეთი პორტუგალიას ხედებოდა.

ამ ერთადერთი შემთხვევის გარდა ლუიშ ფიგუსა და ზინედინ ზიდანის ხილვა „ფრანს ფუტბოლის“ რჩეულ ევროპულ ჟურნალისტებს სულ სხვადასხვა დროს, სხვადასხვა ქალაქებში, სხვადასხვა გარემოში მოუხდათ და როდესაც ვაჟმა ჩამოჰკრა, ჟურნალის პარიზულ

ოფისში, ერთიმეორეს მიყოლებულმა ფაქსებმა პასუხი გასცა წლის კითხვას: კონტინენტის საუკეთესო ფეხბურთელია ლუიშ ფიგუ (პორტუგალია, მადრიდის „რეალი“).

რიცხვები ასე ღაღადებენ: ფიგუ — 197 ქულა, ზიდანი — 181. შემდეგ მოდიან ანდრეი შევჩენკო — 85, ტიერი ანრი — 57 და ასე შემდეგ. პირველ — მეორესა და დანარჩენებს შორის სხვაობა იმხელაა, რომ იმ დანარჩენებზე ლაპარაკიც არ ღირს.

ამრიგად, პირველი ფიგუა, მეორე ზიდანი. ზიდანი ფიგუს 16 ქულით ჩამორჩა.

28 ივნისს კი ზიდანმა გაიმარჯვა — საფრანგეთმა პორტუგალიას 2:1 მოუგო, ფინალში გავიდა და ჩემპიონი გახდა. იმ დღეს

ორივემ ჩინებულად ითამაშა, თუმცა სხვაობა მაინც იყო, ვინმემ რომ იკითხოს აბა, 2000 წელს ზიდანის განსაკუთრებულად ნათამაშევი გამახსენეთო, ეკვი არაა სწორედ პორტუგალიასთან შეხვედრას დაუსახელებო. იმ თამაშის შთაბეჭდილებით ბევრს თავში ასეთი „მკრეხელური“ აზრიც კი მოუვიდა: ნუთუ ფრანგთა დღევანდელი მეთაე ნომერი 80-იანი წლებისას ჩამოუვარდება? ანუ ზიდანი მიშელ პლატინის შეადარეს და გაუტოლეს...

მაგრამ წელიწადი მხოლოდ 28 ივნისისგან ხომ არ შედგება. წელიწადში 365 დღეა და ამ 365 დღის განმავლობაში პორტუგალიელმა ფრანგზე 16 ქულით უკეთ ითამაშა.

REUTERS

ლუიზ ზიგუ
პორტუგალია

დაიბადა 1972 წლის 4 ნოემბერს ლისაბონში

თავდამსხმელი. სიმაღლე 181 სმ, წონა 78 კგ

კლუბები: სპორტინგი /1990-1995, პარმა /1995 რამდენიმე დღე, ბარსელონა /1995-2000, რეალი (2000)

ნაკრებში თამაშობს 1991 წლიდან. 70 თამაში. 18 გოლი

FRANCE Football

პორტუგალიური ზიგუზაგი

რა დაგიდგებათ თვალიწინ ლუიზ ფიგუს სხენებისას? ალბათ, ნახევარდაცვის მარჯვენა ფრთიდან მოწინააღმდეგის საჯარიმოსკენ გავარდნილი ელვა ან რაღაც ამგვარი. არავინ იცის, რა მიმართულებას ამოირჩევს ელვის ზიგუზაგი, კიდევ უფრო მარჯვნივ წავა, შუისკენ გაუხვევს, ბოლომდე შეღწევას მოიწადინებს თუ სადმე, გასროლაზე უსწრაფესად შეწყდება და მხოლოდ ბურთის გაგზავნის წინ, კარში ან პარტნიორისკენ. ერთი შეხედვით ეს თამაშის სპონტანური სტილია, მთლიანად იმპროვიზაციაზე აგებული, მაგრამ მოდიო, უფრო დაკვირვებით შევიხსწავლოთ პორტუგალიური ზიგუზაგი და მალევე დავინახავთ, რომ მის კლასიკურ ვეკლაფერი უკიდურესად პრაქტიკულია, იმდენად პრაქტიკული, რომ წესით ფორმით სწორხაზოვანი უნდა იყოს. იქნებ ვერც ვიპოვნოთ მომენტო, სადაც უბრალო მოქმედება

იყოს ყველაზე შედეგიანი, ფიგუს კი მაინც რთული რამის გაკეთება მოეწადინებინოს. ალბათ, ამიტომაცაა ლიდერი. ის მხოლოდ თამაშის დიზაინს კი არა, მის სტრუქტურას ქმნის.

მოდლატა ბურშუა

2000 წელი ლუიზ ფიგუს კარგად კი დაუსრულდა, მაგრამ ძალიან რთული გამოაღვა. იყო სამი ეტაპი: „ბარსელონაში“ თამაშის, ევროპის ჩემპიონატის და „რეალში“ თამაშის. და კიდევ იყო ერთი, „ბარსელონადან“ „რეალში“ გადასვლის ეტაპი, რომელიც ცხელ, მიძინებულ ზაფხულზე საკმაოდ მძლე დასრულდა და ამიტომ ჩვენ, ფეხბურთის მოსიერებმა, მთელი სიგრძე-სიგანით ვერ აღვიქვით, მაგრამ თავად ფიგუსთვის ეჭვი არაა ეტაპიც იყო და მეტიც, ხომ იცით, ზშირად ერთი წამი მეტია ვიდრე ათი წელიწადი.

„ბარსელონაში“ და „ბარსელონასთვის“ რაც

იყო პორტუგალიელი, ნათელია. კაცმა რომ თქვას ძალიან ნიჭიერიდან ძალიან დიდ ფეხბურთელად სწორედ იქ ჩამოყალიბდა, მაგრამ, ეტყობა, ვილაც ან რაღაც აღარ მოეწონა, მერე ეს გრძნობა — არ მოეწონიდან, ვეღარ აიტანაში გადაეზარდა და...

...ფეხბურთი ამ ბოლო დროს გახდა ბურჟუაზიული სახეობა, თორემ თავიდან ძალიან სახალხო იყო და ურთიერთობებიც მაშინ ჩამოყალიბდა — ცხადია ხალხური ტრადიციების და ურთიერთობების მიხედვით. ამიტომაცაა, რომ ძველ საფეხბურთო ქვეყნებში ზშირად გადააწყდებით სამტროდ გადაკიდებულ ორ გუნდს, ვთქვათ, ქალაქის პროლეტარული და ცენტრალური უბნებისას, მაგალითად, „მანჩესტერ იუნაიტედს“ და „მანჩესტერ სიტის“ ინგლისში ან „სპორტინგსა“ და „ბენფიკას“ პორტუგალიაში. ცხადია, ამ მტრობას ბურჟუები ვერაფრით გააღვივებდნენ, ის პირწმინდად სახალხო მტრობაა.

ესპანეთში განსაკუთრებული შუღლი მადრიდის „რეალსა“ და „ბარსელონას“ აქვთ, მაგრამ ეს შუღლი ეთნიკურია: მადრიდი კასტილიაა ანუ პირწმინდა ესპანეთი, ბარსელონა კი კატალონია გახლავთ. დღეს, ცხადია, მილიონერ ბრაზილიელ, პორტუგალიელ, პოლანდიელ თუ არგენტინელ ფეხბურთელებს კასტილიურ-კატალონიური დავა ჩიარად არ უღირთ, მაგრამ ათწლეულობით ჩამოყალიბებულ ურთიერთობებს იძულებით უწყვეტ ანგარიშს და... „ბარსელონადან“ „რე-

ალში“ გადასული ფიგუ კატალონიაში მო-
ლალატედ შერაცხეს.

დახეთ, რა ხდება: თავად მოთამაშისთვის
ერთი გუნდიდან მეორეში გადასვლა მხო-
ლოდ სამსახურის გამოცვლაა და მეტი არა-
ფერი. კლუბები, ვინაიდან გარიგდნენ და ტრა-
ნსფერი შედგა, ბიზნესზე მეტს ფიქრობენ
ვიდრე ყველაფერ სხვაზე. ხალხისთვის კი
ფიგუ მოლალატეა. როგორია?

და ასეთ ფონზე, ახალ გუნდში გადასუ-
ლი პორტუგალიელი ძალიან რისკავდა. ის
შესაძლოა „რეალს“ ვერც შეწყობოდა ან
შეგუებისთვის დიდი ხანი დაჭირებოდა, მა-
გრამ ასეთი პრობლემებისთვის მეტისმეტად
დიდი ფეხბურთელი გამოდგა.

დღეს ფიგუ „რეალის“ ერთ-ერთი უმთავ-
რესი ფიგურაა და მარტო ამისთვის ეკუთვ-
ნოდა საუკეთესო ფეხბურთელობა.

სმოკინგო

პორტუგალია თურმე ძალიან ჰგავს საქა-
რთველოს. ლისაბონის უბნებში ჩაცუცქული
ბიჭები, რამე და რუმე. ფიგუც იქაურია ამ
სიტყვის სრული გაგებით, მაგრამ რაც დრო
გადის უფრო და უფრო ირგებს სმოკინგს.

იმიტომ, რომ ფეხბურთი, როგორც მოგა-
ხსენეთ, ბურჟუაზიული სპორტი გახდა, ბუ-
რჟუაზიას კი ცხოვრების თავისი წესები აქ-
ვს. ან აქეთ ხარ, ან იქით.

აი, მაგალითად, დიეგო მარადონა აქეთ
დარჩა.

ფიგუ იქეთაა. ცოლადაც შვედი ტოპ მო-
დელი ჰყავს, ოღონდ ახლა ნუ დავიწყებთ
გარჩევას ცოლია თუ გელფერენდი. შვილი
ჰყავთ, ოჯახად ცხოვრობენ და გელფერენდი
უძახე შენ.

მერე კი, თამაშს თავს რომ დაანებებს,
ალბათ, პატივცემული პორტუგალიელი სეუ
ანუ სენიორი გახდება და საფეხბურთო თუ
სხვა პრეზენტაციებზე დიდად გამოწყობილი
ივლის.

ამასთან, ამბობენ, ძალიან მოკრძალებუ-
ლი და კეთილი ადამიანიაო.

სპირის მსურველთათვის

დღეს, ფიფას კოსტუმებიან ღონისძიებე-
ბზე ხშირად ვხედავთ ჰელესა და ფრანც
ბეკენბაუერს, ბობი ჩარლტონსა და მიშელ
პლატინის. მერე გავა დრო, ვიქვით, ასე-
თხუთმეტი წელიწადი და ასეთსავე წვეუ-
ლებებზე ფიგუსა და ზიდანს ვინილაეთ. სწო-
რედ მათ, 2000 წელს, 28 ივნისს, ერთადე-
რთხელ რომ მოხვდნენ ერთსა და იმავე
მოედანზე, ახლახან კი საუკეთესო ფეხბურ-
თელის გამოკითხვაში პირველ-მეორე ადგი-
ლებზე გავიდნენ და მთელი დანარჩენი ევ-
როპა საშინლად ჩამოიტოვეს.

ისე, ნეტავ რა მოხდებოდა ხშირად, ძა-
ლიან ხშირად რომ ყოფილიყვნენ ერთსა და
იმავე მოედანზე? ვკონებ, ეს დიდი ფეხბურ-
თის, დიდი სანახაობის წინაპირობა იქნე-
ბოდა, მითუმეტს თუ ორივე ერთნაირ მაი-
სურას მორგებდა ტანზე.

ნუ გაიკვირებთ. ეს მხოლოდ მოსიერეს
ოცნებაა, მაგრამ თუკი დიდი ვარსკვლავის
„ბარსელონიდან“ „რეალში“ გადასვლა შე-
საძლებელია...

ზიდანი რომ ფიგუს 16 ქულით ჩამორჩა
იქნებ სწორედ იმის გამო მოხდა, კლუბში
სულ სხვანაირად თამაშს რომ თხოვენ და
ვინძლო უფრო შეზღუდულიცაა.

ზიდანს, რომ ესპანელი ცოლი ჰყავს და
ტურინში ცხოვრებას ვერ ეგუება, იქნებ ამან

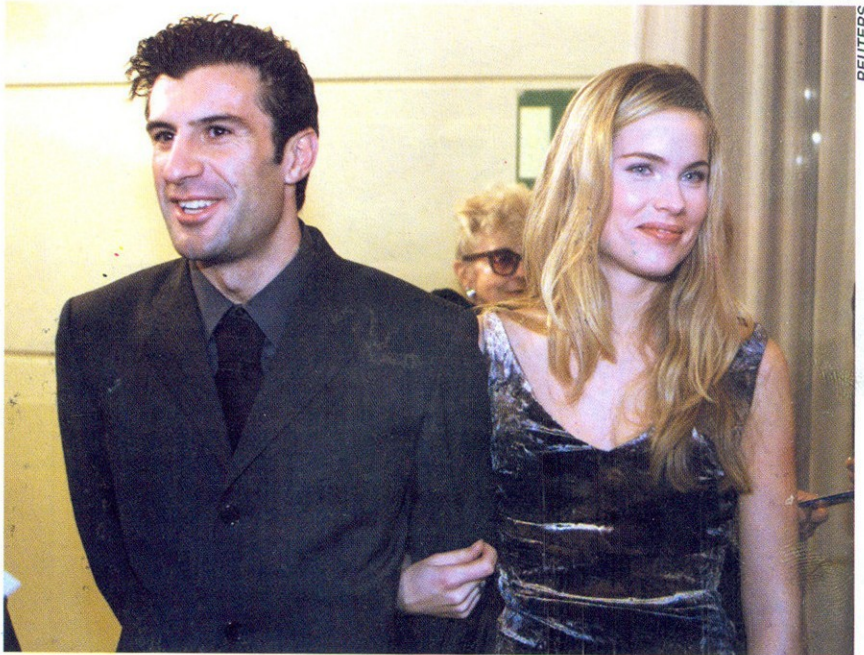
მომავალში შეცვალოს რამე — ვიქვით, მა-
თი ბინის მისამართი, ქალაქი, ქვეყანა.

ფიგუს კი გული არსად გაექცეს, დარჩეს
იქ, სადაც მიერგო და მერე...

ფაქტი

მაგრამ ეს ხომ ოცნებაა და მეტი არაფე-
რი. სინამდვილეში ისინი ხომ წლებულს ერ-
თადერთხელ გადაეყარნენ ერთმანეთს, სხვა
მხრივ კი ძალიან განსხვავებული ცხოვრე-
ბით იცხოვრეს და ამ ცხოვრების შედეგები
„ფრანს ფუტბოლმა“ ახლახან, დეკემბრის
მეორე ნახევარში გამოაცხადა:

„ოქროს ბურთის“ ლაურეატი გახდა ლუ-
იშ ფიგუ (პორტუგალია, მადრიდის „რეა-
ლი“) — 197 ქულა.

ლუიშ ფიგუს შვედი ტოპ-მოდელი მელა, მისი იმიჯიყავა

თუ ზინელინ ზიდანმა მელის აზრს ანგარიში გაუწია,
გასაძლოა ოღონდ ესპანეთში გადსახლდეს

REUTERS

REUTERS

ოქროს ბურთი 1956-2000

1956

სტენლი გუტიუსი

(ინგლისი)

დაიბადა 1915 წლის 1 თებერვალს ჰენლიში. თავდამსხმელი. 174სმ. 70კგ

კლუბები: სტოკ სიტი (1930-42), ბლეკპული (1974-61), სტოკ სიტი (1961-65)

ნაკრებში თამაშობდა 1954-61 წლებში. 54 თამაში, 11 გოლი

1957, 1959

ალფრედო დი სტუვანო

(არგენტინა, კოლუმბია, ესპანეთი)

დაიბადა 1926 წლის 4 ივლისს ბუენოს აირესში. თავდამსხმელი. 174სმ. 76კგ

კლუბები: რივერ პლეიტი (1942-44, 1946-49), ურაკანი (1945), მილონარიოსი (1949-53), რეალი (1953-64), ესპანოლი (1964-66)

არგენტინის ნაკრებში თამაშობდა 1947-48 წლებში. 7 თამაში, 7 გოლი.

კოლუმბიის ნაკრებში 2 თამაში. გოლი არ გაუტანია ესპანეთის ნაკრებში თამაშობდა 1956-63 წლებში. 31 თამაში, 23 გოლი

1958

რაიმონდ კოპა

(საფრანგეთი)

დაიბადა 1931 წლის 13 ოქტომბერს ნეუ-ლე-მინესში.

თავდამსხმელი. 170სმ. 68კგ

კლუბები: ანჟერსი (1949-51), რემსი (1951-56, 1959-64), რეალი (1956-59)

ნაკრებში თამაშობდა 1952-62 წლებში. 45 თამაში, 17 გოლი

1960

ლუის სუარესი

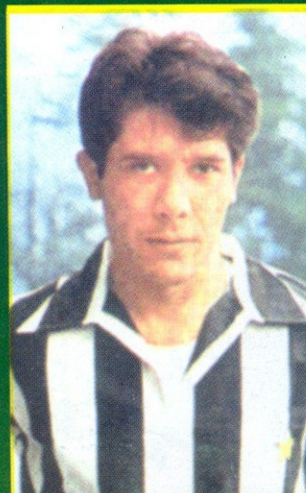
(ესპანეთი)

დაიბადა 1935 წლის 2 მაისს ლა კორუნიასი.

ნახევარმცველი. 176სმ. 42კგ

კლუბები: დეპორტივო ლა კორუნიასი (1951-53), ბარსელონა (1953-61), ინტერი (1961-70), სამპდორია (1970-72)

ნაკრებში თამაშობდა 1957-72 წლებში. 31 თამაში, 13 გოლი

1961

ომარ სივთრო

(არგენტინა, იტალია)

დაიბადა 1935 წლის 2 ოქტომბერს სან ნიკოლასში.

თავდამსხმელი. 171სმ. 70კგ

კლუბები: რივერ პლეიტი (1954-57), იუვენტუსი (1954-65), ნაპოლი (1965-69)

არგენტინის ნაკრებში თამაშობდა 1955-57 წლებში. 12 თამაში. 9 გოლი

იტალიის ნაკრებში თამაშობდა 1961-62 წლებში. 9 თამაში, 8 გოლი

ოქროს ბურთი 1956-2000

1963

1962

**ოთარ
ხოსლოვანი**

(ჩეხოსლოვაკია)
დაიბადა 1931 წლის 9 თებერვალს შტრიმიცეში.
ნახევარმცველი. 171სმ.
43კგ
კლუბები: ვოდოტეხნუ ტეპლიცე (1950-52), დუკლა (1952-68), მოლენბეკი (1968-40)
ნაკრებში თამაშობდა 1954-66 წლებში. 63 თამაში, 10 გოლი

**ლევ
ოაშინიძე**

(სსრკ)
დაიბადა 1929 წლის 22 ოქტომბერს მოსკოვში.
გარდაიცვალა 1990 წლის 21 მარტს
მეკარე. 187სმ. 82კგ
კლუბი: დინამო (მოსკოვი)
ნაკრებში თამაშობდა 1954-67 წლებში. 75 თამაში

1964

ლენო ლოუ

(შოტლანდია)
დაიბადა 1940 წლის 24 თებერვალს აბერდინში.
ნახევარმცველი. 176სმ. 69კგ
კლუბები: ჰადერსფილდი (1956-60), მანჩესტერ სიტი (1960-61, 1973-74), ტორინო (1961-62), მანჩესტერ იუნაიტედი (1962-73)
ნაკრებში თამაშობდა 1959-74 წლებში. 55 თამაში, 30 გოლი

1965

ჟუსეპიო

(პორტუგალია)
დაიბადა 1942 წლის 21 იანვარს ლურენცო მარკესში (მოზამბიკი).
თავდამსხმელი. 175სმ.
73კგ

კლუბები: სპორტინგ კლუბ ლურენცო მარკეს (1957-60), ბენფიკა (1960-74), ბოსტონ მინუტმენი (1975), ტორონტო მეტროპოლიტან (1976), ბეირა მარი (1976-77, 1978-79), ლას ვეგას ქვიკსილვერზი (1977), უნიუ დე ტომარი (1978-79)
ნაკრებში თამაშობდა 1961-73 წლებში. 64 თამაში, 40 გოლი

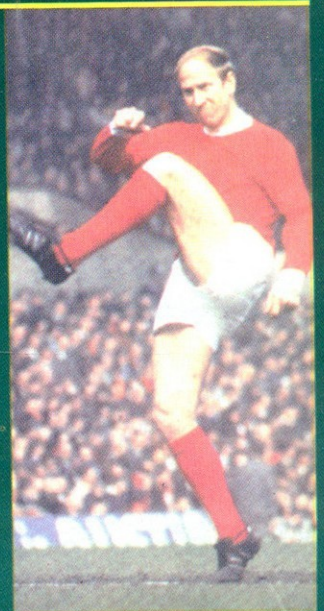
1966

**გოგო
ჩარლტონი**

(ინგლისი)
დაიბადა 1937 წლის 11 ოქტომბერს ვაშინგტონში.
თავდამსხმელი. 171სმ.
68კგ

კლუბები: მანჩესტერ იუნაიტედი (1953-73), პრესტონ ნორს ენდი (1973-75)

ნაკრებში თამაშობდა 1958-70 წლებში. 106 თამაში, 49 გოლი

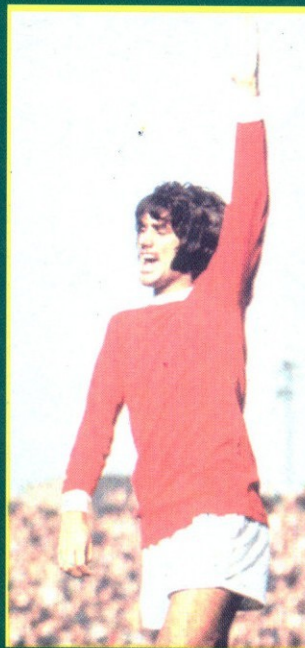
ოქროს ბურთი 1956-2000

1967

ვლადიმერ კულკარიძე

(უნგრეთი)
დაიბადა 1941 წლის 15 სექტემბერს შერცეგჰენტროში. თავდამსხმელი. 181სმ. 77კგ
კლუბი: ფერენცვაროში (1958-74)
ნაკრებში თამაშობდა 1959-75 წლებში. 75 თამაში, 31 გოლი

1968

ფერენც პუსკაშ

(ჩრდილო ირლანდია)
დაიბადა 1946 წლის 22 მაისს კრიგაფში. თავდამსხმელი. 142სმ. 64კგ
კლუბები: მანჩესტერ იუნაიტედი (1963-75), სტოკპორტი (1975), ფულემი (1976-77), ლოს ანჯელეს აცტიკსი (1977-78), ფორტ ლაუდერდეილ სტრაიკერსი (1978-49), შიბერნიანი (1979-81), სან ხოსე ერს ქუიქსი (1980-81), გოლდენ ბეი (1982), ბორნმუთი (1983)
ნაკრებში თამაშობდა 1964-78 წლებში. 37 თამაში, 9 გოლი

1969

ჯანო რიშპრა

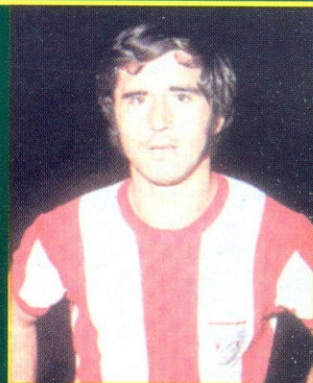
(იტალია)
დაიბადა 1943 წლის 18 აგვისტოს ალესანდრიაში. ნახევარმცველი. 1975სმ. 68კგ
კლუბები: ალესანდრია (1958-60), მილანი (1960-79)
ნაკრებში თამაშობდა 1962-74 წლებში. 60 თამაში, 14 გოლი

1970

გერჯ მიშული

(გვრ)

დაიბადა 1945 წლის 3 ნოემბერს ნიორდლინგენში. თავდამსხმელი. 174სმ. 76კგ
კლუბები: ნიორდლინგენი (1962-64), ბაიერნი (1964-78), ფორტ ლაუდერდეილ სტრაიკესი (1979-81)
ნაკრებში თამაშობდა 1966-74 წლებში. 62 თამაში, 68 გოლი

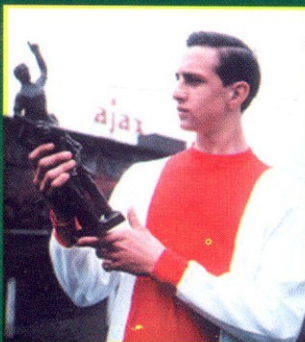

1971, 1973, 1974

იოჰან კრეიფი

(შოლანდია)

დაიბადა 1947 წლის 25 აპრილს ამსტერდამში. თავდამსხმელი. 176სმ. 67კგ
კლუბები: აიაქსი(1964-73, 1981-83), ბარსელონა (1973-78), ლოს ანჯელეს აცტიკზი (1979), ვაშინგტონ დიპლომატზი (1980-81), ლევანტი (1981), ფეიენოორდი (1983-84)
ნაკრებში თამაშობდა 1966-77 წლებში. 48 თამაში, 34 გოლი

ოქროს ბურთი 1956-2000

1972, 1976

**ვრანე
ბეჰმენაშვილი**

(გურ)
დაიბადა 1945 წლის
11 სექტემბერს მიუნხენში.
მცველი. 182 სმ. 77 კგ
კლუბები: ბაიერნი (1955-
77), კოსმოსი (1977-80,
1983), ჰამბურგი (1980-82)
ნაკრებში თამაშობდა 1965-
77 წლებში. 103 თამაში, 14
გოლი

1977

**ალან
სიმონსენი**

(დანია)
დაიბადა 1952 წლის 15
დეკემბერს ვეილეში.
თავდამსხმელი. 168 სმ.
57 კგ
კლუბები: ვეილე (1970-72),
ბორუსია მიონხენგლადბახი
(1973-79), ბარსელონა
(1979-82), ჩარლტონ
ატლეტიკი (1982-83),
ვეილე (1983-86)
ნაკრებში თამაშობდა 1972-
86 წლებში. 56 თამაში, 21
გოლი

1975

**ოლეგ
ბლოხინი**

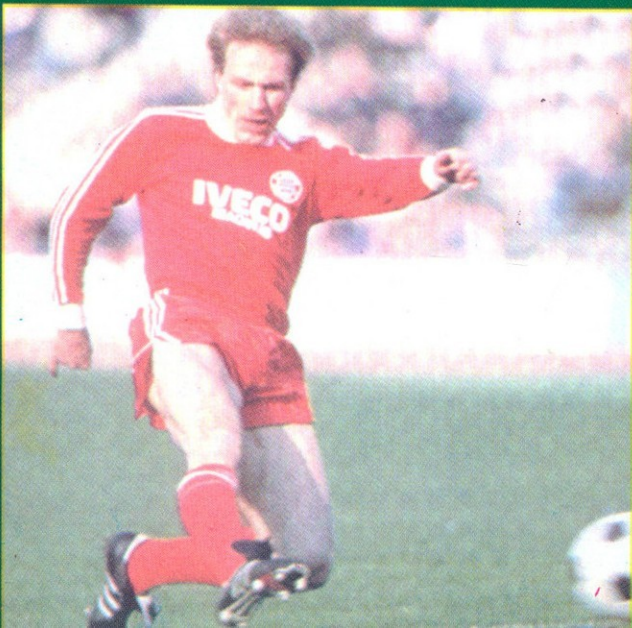
(სსრკ)
დაიბადა 1952 წლის 5
ნოემბერს კიევში.
თავდამსხმელი. 183 სმ.
79 კგ
კლუბები: დინამო კიევი
(1970-87), ფორვორტს
შტიერი (1987-89)
ნაკრებში თამაშობდა 1972-
88 წლებში. 109 თამაში, 39
გოლი

1980, 1981

**კარლ-ჰაიანს
რემენიშა**

(გურ)
დაიბადა 1955 წლის 25 სექტემბერს ლიპსტადტში.
თავდამსხმელი. 182 სმ. 78 კგ
კლუბები: ბორუსია ლიპსტადტი (1972-74), ბაიერნი (1974-
84), ინტერი (1984-87), სერვეტი (1987-89)
ნაკრებში თამაშობდა 1976-86 წლებში. 95 თამაში, 45
გოლი

1978, 1979

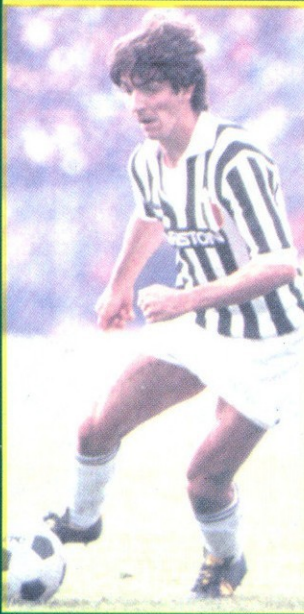
**კევინ
კიგანსი**

(ინგლისი)
დაიბადა 1951 წლის 14
იანვარს დენკასტერში.
თავდამსხმელი. 168 სმ.
67 კგ
კლუბები: შანთროპ
იუნაიტედი (1966-71),
ლივერპული (1971-77),
ჰამბურგი (1977-80),
საუთჰემპტონი (1980-82),
ნიუკასლი (1982-84)
ნაკრებში თამაშობდა 1973-
82 წლებში. 63 თამაში, 21
გოლი

ოქროს ბურთი 1956-2000

1982

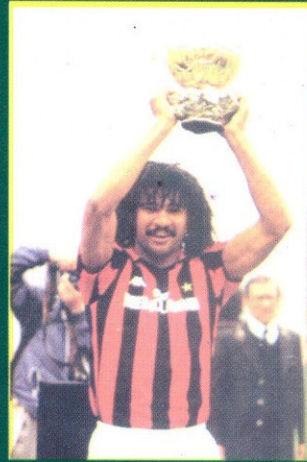
პაოლო როსი

(იტალია)

დაიბადა 1956 წლის 23 სექტემბერს პრატოში. თავდამსხმელი. 174სმ. 66კგ

კლუბები: იუვენტუსი (1972-75, 1981-85), კოპო (1975-76), ვიჩენცა (1976-79), პერუჯა (1979-80), მილანი (1985-86), ვერონა (1986-87)

ნაკრებში თამაშობდა 1977-86 წლებში. 48 თამაში, 20 გოლი

1987

რუუდ გურტი

(ჰოლანდია)

დაიბადა 1962 წლის 1 სექტემბერს ამსტერდამში. თავდამსხმელი. 186სმ. 83კგ

კლუბები: ამსტერდამი (1978-79), ჰაარლემი (1979-82), ფეიენოორდი (1980-82), ეინდჰოვენი (1985-87), მილანი (1987-93, 94), სამპდორია (1993-95), ჩელსი (1995-96)

ნაკრებში თამაშობდა 1981-94 წლებში. 66 თამაში, 16 გოლი

1983, 1984, 1985

პიოტრ პლატინი

(საფრანგეთი)

დაიბადა 1955 წლის 21 ივნისს ჟოეფში. ნახევარმცველი. 177სმ. 73კგ

კლუბები: ნანსი(1970-79), სენტ ეტიენი (1979-82), იუვენტუსი (1982-87)

ნაკრებში თამაშობდა 1976-87 წლებში. 72 თამაში, 41 გოლი

1988, 1989, 1992

მარკო ვან ბასტენი

(ჰოლანდია)

დაიბადა 1964 წლის 31 ოქტომბერს უტრეხტში. თავდამსხმელი. 188სმ. 80კგ

კლუბები: აიაქსი (1981-87), მილანი (1987-95)

ნაკრებში თამაშობდა 1983-92 წლებში. 58 თამაში, 24 გოლი

1986

ოლივერ ბერბაუმი

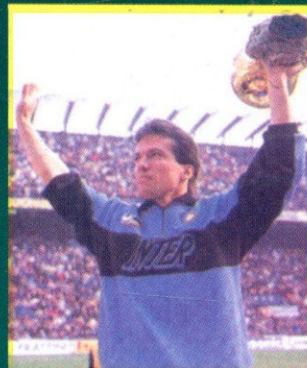
(სსრკ)

დაიბადა 1960 წლის 25 სექტემბერს ოდესაში.

თავდამსხმელი. 174სმ. 70კგ

კლუბები: სკა ოდესა (1978-80), ჩერნომორეცი (1981-84), დინამო კიევი (1985-89), ბორუსია მიონხენგლადბახი (1989-91), აინტრახტ ბრაუნშვაიგი (1991-92)

ნაკრებში თამაშობდა 1985-90 წლებში. 33 თამაში, 8 გოლი

1990

ლოთარ მათაუსი

(გერმანია)

დაიბადა 1961 წლის 21 მარტს ერლანგენში.

ნახევარმცველი. 177სმ. 75კგ

კლუბები: ბორუსია მიონხენგლადბახი (1979-84), ბაიერნი (1984-88, 1992-2000), ინტერი (1988-92), ნიუ ჯერსი მეტროსტარზი (2000)

ნაკრებში თამაშობდა 1980-2000 წლებში. 150 თამაში, 23 გოლი

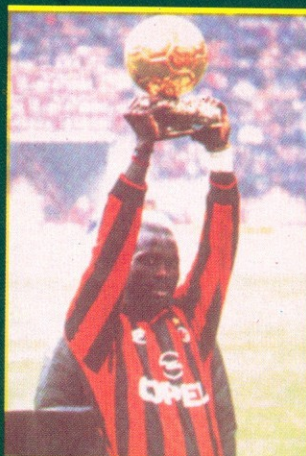
ოქროს ბურთი 1956-2000

1991

შან პიპრ პაპენი

(საფრანგეთი)
დაიბადა 1963 წლის 5 ნოემბერს ბულონ-სურ-მერში
თავდამსხმელი. 177სმ. 78კგ
კლუბები: ვიში (1981-84), ვალენსიენი (1984-85), ბრიუგე (1985-86), მარსელი (1986-92), მილანი (1992-94), ბაიერნი (1994-96), ბორდო (1996-98)
ნაკრებში თამაშობდა 1986-95 წლებში. 54 თამაში, 30 გოლი

1995

ჯორჯ შეპ

(ლიბერია)
დაიბადა 1966 წლის 1 ოქტომბერს მონროვიაში
თავდამსხმელი. 185სმ. 82კგ
კლუბები: იანგ სურვაივორზი (1981-84), ბონგრანდი (1984-85), მაითი ბეროლი (1985-86), ინვიზიბლ ილევენ (1986-87), ტონირ იაუნდე (1987-88), მონაკო (1988-92), პარისენ ჟერმენი (1992-95), მილანი (1995-1999), ჩელსი (1999), მანჩესტერ სიტი (2000), მარსელი (2000)
ნაკრებში თამაშობს 1984 წლიდან. 42 თამაში, 7 გოლი

1993

რობერტო ბაჭო

(იტალია)
დაიბადა 1967 წლის 18 თებერვალს კალდანიოში
თავდამსხმელი. 174სმ. 73კგ
კლუბები: ვიჩენცა (1981-85), ფიორენტინა (1985-90), იუვენტუსი (1990-95), მილანი (1995-97), ბოლონია (1997-98), ინტერი (1998-2000), ბრეშა (2000)
ნაკრებში თამაშობს 1988 წლიდან. 55 თამაში, 27 გოლი

1996

მათიას შამპერი

(გერმანია)
დაიბადა 1967 წლის 5 სექტემბერს დრეზდენში
ნახევარმცველი. 182სმ. 79კგ
კლუბები: დინამო დრეზდენი (1985-90), შტუტგარტი (1990-92), ინტერი (1992-93), ბორუსია დორტმუნდი (1993-97)
გდრ-ის ნაკრებში ითამაშა 23-ჯერ. 6 გოლი
გერმანიის ნაკრებში თამაშობდა 1990-97 წლებში. 51 თამაში, 8 გოლი

1994

ხრისტო სტილიჩოვი

(ბულგარეთი)
დაიბადა 1966 წლის 8 თებერვალს პლოვდივში.
თავდამსხმელი. 178სმ. 75კგ
კლუბები: მარიცა (1976-81), ზავოდ იური გაგარინ (1981-82), USM (1982) ზაფხული, ჰებროსი (1982-84), ცსკა (1984-90, 1998), ბარსელონა (1990-95, 1996-98), პარმა (1995-96), ალ ნასრი (1998), კაშივა რეისოლი (1998-99), ჩიკაგო ფაიერზი (2000)
ნაკრებში თამაშობდა 1987-99 წლებში. 83 თამაში, 37 გოლი

ოქროს ბურთი 1956-2000

1997

რონალდო

(ბრაზილია)
დაიბადა 1976 წლის 22 სექტემბერს ბერტო რიბეიროში.
თავდამსხმელი. 183სმ. 82 კგ
კლუბები: სოსიალ რამოს კლუბ (1990-91), სან კრისტოვარო (1991-93), კრუზეირო (1993-94), პსვ ეინდჰოვენი (1994-96), ბარსელონა (1996-97), ინტერი (1997-დღემდე)
ნაკრებში თამაშობს 1994 წლიდან 54 თამაში, 36 გოლი

1998

ზინედინ ზიდანი

(საფრანგეთი)
დაიბადა 1972 წლის 23 ივნისს მარსელში.
ნახევარმცველი. 185სმ. 80კგ
კლუბები: კანი (1988-92), ბორდო (1991-96), იუვენტუსი (1996-დღემდე)
ნაკრებში თამაშობს 1994 წლიდან. 62 თამაში, 16 გოლი

1999

რობერტო

(ბრაზილია)
დაიბადა 1974 წლის 19 აპრილს რესიფეში.
თავდამსხმელი. 186სმ. 75კგ
კლუბები: პაულისტა (1989-90), სანტა კრუზი (1991), მოცი-მირინი (1992), კორინტიანსი (1993), პალმეირასი (1994-96), დეპორტივო ლა კორუნია (1996-97), ბარსელონა (1997-დღემდე)
ნაკრებში თამაშობს 1993 წლიდან. 51 თამაში, 25 გოლი

თეთრი ლაშქარი

ისპანდი, პეფით-პეფორ, ცხროვნი უკუნისაჲდა!

სლონოვ გულიანოვილი

ამ ზამთარს ფიფამ დიდი გამოკითხვები მოაწყო და რამდენიმე ნომინაციაში საუკუნის საუკეთესონი გამოავლინა. ერთს ბუტი-აობა და დავიდარაბა მოკვცა, მეორეს ეკვით შეხედეს. ერთადერთი, რომელსაც ყველა დაეთანხმა მადრიდის „რეალის“ საუკუნის საკლუბო გუნდად დასახელება იყო — მეფე-ემბა თავისი მიიღეს, ისინი მეფეთ-მეფენი გახდნენ.

„რეალ“ ესპანურად „მეფურს“ ნიშნავს. მისი დაბადება 1902 წლის მარტში, ესპანეთის ტახტზე ბურბონების დინასტიის გამრძელების, მეფე ალფონს XIII ასევე დაემთხვა და ეს დიდგვაროვნობაც თითქოს თავიდანვე დაკვდა დღევანდელ პრიმერადივიზიონში კიდევ ხუთი გუნდია, სახელწოდებაში „რეალ“ რომ ურევია: „მალიორკა“, „ოვიელო“, „სოსიედალი“, „ვალადოლიდი“ და „სარაგოსა“, მაგრამ, აბა, ამათი ჩამოთვლისას „რეალი“ ვის გაახსენდება. რატომ? იმიტომ, რომ „რეალ მადრიდი“ თვითონ გახდა მეფე არა მარტო ესპანეთის, არამედ მთელი მსოფლიოსი. ჩემპიონთა თასის რვაჯერ მომგებს ვანა სხვა ეპითეტი ეკადრება?

„რეალის“ ქომაგი არასოდეს ვყოფილვარ, მაგრამ მასზე როგორც ყველა პატიოსანი ფეხბურთის მოყვარული, ყოველთვის განსაკუთრებული მოწიწებით ვსაუბრობდი. იმიტომ, რომ „რეალი“ არ არის მხოლოდ გუნდი ან კლუბი, ის გაცილებით მეტია.

ბავშვობაში, 70-იანი წლების ბოლოს, ერთხელ ბიჭებმა ეზოს გუნდის შექმნა გადაწყვიტეთ და უფროსებს დავეკითხეთ, როგორი სახელი ავლებოდა. „რეალიო“ — გვიპასუხა თითქმის ყველამ. მაშინ ფეხბურთის ისტორიისა ბევრი არაფერი ვიცოდით. ჩვენი გმირები „ლივერპულის“ ფეხბურთელები იყვნენ: ფილ ნილი, რეი კენედი, კენი დალგლიში... მაგრამ უფროსებს დაუჯერეთ და მისურების საყიდლად წავედით. პეკინზე, იქ სადაც ახლა „დეუს“ ელექტრონიკა იყო-

დება, სპორტული მაღაზია „შეკარდენი“ იყო. მივედი და თეთრი მისურები რომ არ ჰქონდათ, ყვითლები ვიყიდეთ. მერე ერთის უფროსმა ძმამ პასტით წაგვიწერა — REAL.

ღამე ამ მისურათი დავიძინე. თავი დეღამიწაზე ყველაზე ბედნიერი მეგონა — მე ხომ ნამდვილი რეალელი ვიყავი...

მერე, რამდენიმე წელიწადში, უფრო ზუსტად 1981 წლის მარტში მადრიდელები თბილისში ჩამოვიდნენ, ჩემპიონთა თასის მეოთხედფინალში მოსკოვის „სპარტაკთან“ სათამაშოდ. „სპარტაკში“ მაშინ ძმები მაჩაიტეები თამაშობდნენ, იქით კი...

მატჩის წინა საღამოს ესპანელების ვარჯიშზე წავედით. იქ იყვნენ: კამაჩო, შტილი-

კე, ხუანიტო, სანტილიანა და... დელ ბოსკე დახვდა, სწორედ ის დელ ბოსკე, დღეს „რეალის“ მთავარი მწვრთნელი რომ არის. გატაცებით ვარჯიშობდნენ, თანაც ისე ყვიროდნენ, ხმები არ ჩაუწყდეთ-მეთქი, ვიფიქრე, იქნებ ძალიან არც ყვიროდნენ და ჩვენ, პატარა ბიჭებს მოგვეჩვენა.

მეორე დღეს „დინამოს“ სტადიონი გაივსო. მატჩი უგოლოდ დამთავრდა, მაგრამ მადრიდელთა თამაშით დიდად ვისიამოვნეთ. რომ არა მეკარე დასავეი, მოსკოველები ნამდვილად წააგებდნენ. ორი კვირის თავზე „რეალმა“ 2:0 მოუგო „სპარტაკს“ — იმ წელს თასის ფინალშიც გავიდა, მაგრამ „ლივერპულს“ ვერ გაუმკლავდა.

მადრიდის «რეალი»

დაარსდა 1902 წლის 9 მარტს
 სტადიონი „სანტიაგო ბერნაბეუ“ /90 200 ადგილი □
 პრეზიდენტი: ფლორენტინო პერესი
 მწვრთნელი: ვისენტე დელ ბოსკე
 ესპანეთის ჩემპიონი: (27) 1932, 33, 54, 55, 57, 58, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 72, 75, 76, 78, 79, 80, 86, 87, 88, 89, 90, 95, 97
 თასის მფლობელი: (17) 1905, 06, 07, 08, 17, 34, 36, 46, 47, 62, 70, 74, 75, 80, 82, 89, 93
 ჩემპიონთა თასის მფლობელი: (8) 1956, 57, 58, 59, 60, 66, 98, 2000
 უეფას თასის მფლობელი: (2) 1985, 86
 საკონტინენტთაშორისო თასის მფლობელი: (2) 1960, 98

1902

1920

1931

1940

„რეალი“ 1960 წელს. მარცხნიდან დგანან: ლომიძეასი, მარჩიბოსი, სანბამარია, ჰაჩინი, ვილალი, სარავა, მწკრთნალი მენიოსი. სხალან: ჯანარიო, დალ სოლი, დი სბაუანო, ჰუზაჰი, ხანბო

ჩამოთვლილ ვარსკვლავებს ორ-სამ წელიწადში მიხელი, ბუტრაგენიო და არგენტინელი ვალდანო დაემატნენ. 1985-86 წლებში „რეალმა“ ზედიზედ ორჯერ მოიგო უეფას თასი. „რეალ“ — „ვიდეოტონისა“ და „რეალ“ — „კიოლინის“ ფინალებს პანტიანში კუსტარული ანტენებით შეიარაღებული ლამის მთელი თბილისი უყურებდა.

მაგრამ ის, რისთვისაც „რეალი“ საუკუნის გუნდად აღიარეს, მანამდე 30 წლით ადრე დაიწყო...

„მე არ მოვკვდები, იცოცხლებენ საქმენი ჩემნი“ — კვინტუს პორაციუს ფლაკუსის, ძველი რომაელი ლირიკოსის ეს სიტყვები სწორედაც რომ სანტიაგო ბერნაბეუს მიესადაგება.

„თუ ჩემპიონთა თასის არსებობის პირველ წლებში რომანტიკას მოვძებნით, ეს უთუოდ არისტოკრატთა და მეფეთა, ანუ მადრიდის „რეალის“ რომანტიკა იქნება. მეფე? რასაკვირველია, ის ალფრედო დი სტეფანო იყო — კაცი არა ევროპელი, კაცი ოკეანის გაღმელი. თუ იმპერატორს მოიკითხავთ, ის უცილობლივ სანტიაგო ბერნაბეუ იქნება — „რეალის“ სულის ჩამდგმელი და მამა.

მისი საკვირველი ენერჯისა და მონღოლების გარეშე, აგრეთვე (ჩურჩულით ვთქვათ) ფრანკოს რეჟიმის დაუხმარებლად, „რეალი“ ისეთი ვერ გახდებოდა, როგორსაც დღეს ვიცნობთ.

ფრანსისკო ხანბო - ერთადერთი ფაზაურთალი, როგალმაც ჩაგვირთა თასი ქმსჯარ მოიოვა

80-იანი წლები
გვიჩვენებს ჩემი პირველი გუნდი

სანტიაგო ბერნაბეუ დიდი კაცი გახლდათ. არც მალავდა, რომ მისი ოცნება ევროლიგის შექმნა იყო. ჩემპიონთა თასის ტურნირს კარგ ღვინოს ადარებდა, რომლისგანაც საუკეთესოს გამოყვანა შეიძლება. თუმცა, დღევანდელთაგან განსხვავებით, მისთვის ფული მთავარი არ იყო — წერს ცნობილი ინგლისელი ჟურნალისტი ბრაიან გლენვილი.

1943 წელს „რეალის“ ყოფილი ფეხბურთელი ფერნანდო სანტიაგო ბერნაბეუ დე იესუსე კლუბის პრეზიდენტი გახდა. კლუბისა, რომელსაც იმხანად არ უღიზნოდა. მივიდა და დაიწყო... ოთხ წელიწადში ახალი სტადიონი, „სანტიაგო ბერნაბეუ“ აშენდა. კლუბიც ნელ-ნელა წელში გაიმართა.

დინ ბერნაბეუმ თანაშემწეს, რაიმონდო საპორტას დაავალა ქვეყნები შემოეფლო და საუკეთესო ფეხბურთელები მადრიდში ჩაეყვანა. ბერნაბეუს ისეთი გუნდის შექმნა სურდა, რომელიც თავისი თამაშით ათათასობით ადამიანს მიიზიდავდა და უდიდეს სტადიონებსაც კი შეავსებდა. დაახლოებით ათ წელიწადში სასწაული მოხდა, 50-იანის ბოლოსკენ ასეთი გუნდი მართლაც დაიბადა.

„მთავარი, რაც „რეალს“ ევროპის საფეხბურთო სცენაზე გამოარჩევდა, გუნდურობის გრძობა იყო, რაც ცალკეული როგოლების პარამონულ შერწყმაში ვლინდებოდა. დი სტეფანოს გენია ფრთებს ასხამდა თანაგუნდელებს და ყველაზე დრამატულ მომენტებშიც კი გუნდს სულის სიმტკიცეს უნარჩუნებდა“ — წერს იტალიელი ჟურნალისტი ანჯელო როველი.

დი სტეფანო, მუნიოსი, ხენტო, კოპა, პუშკაში... 1956-60 წლების „რეალი“, ჩემპიონთა თასის ზედიზედ ხუთჯერ მომგებ, თანდათან ისტორიაში ჩანდა და მითად გადაიქცა... ახლა, როცა მაშინდელი ფეხბურთის გა-

ცრევილ, შავ-თეთრ კადრებს ვუცქერთ, განსაკუთრებულს თითქოს ვერაფერს ვხედავთ — მოედანზე უამრავი ცარიელი ადგილებია და არც ტემპია მაღალი, მაგრამ ნიჭი ნიჭია, ზოგჯერ ისეთ სულისშემხუთველ ფინტებს თუ გოლებს ვხედავთ, წარმოდგენაც რომ გავვიჭირდებოდა.

თქმა იმისა, დღევანდელი ფეხბურთი სჯობს ძველსო, უცნაურიც არის და საკამათოც. აბა, გაიხსენეთ, როგორ ინსტრუმენტებზე უკრავდა 60-იანის დასაწყისში „ბილზი“. იქნებ სასაცილოდაც არ გვეყოს, მაგრამ ნუთუ ამით ოდნავ მაინც იჩრდილება ჯონ ლენონის გენიალურობა? ალბათ, არა.

თავის დროზე უნგრეთიდან გაქცეული და კარგა ხნის უთამაშებელი პუშკაში „რეალში“ რომ მივიდა, ფორმის აღსადგენად ნახევარი წელი მისცეს. დღეს ამ ამბავს ორი-სამი კვირა თუ დასჭირდება, მაგრამ ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ ვთქვათ, მორიენტესი პუშკაშზე ძლიერია... ამიტომაც გაუძლო იმ „რეალმა“ ათწლეულებს და რაც დრო გავა, კიდევ უფრო დიდი და მითითური გახდება. ანუ, როგორც ფრანგი მწერალი ანდრე მორუა წერს თავის ესეში: „პრუსტი და ფლობერი ერთმანეთს ეთანხმებოდნენ, რომ ერთადერთი რეალური სამყარო ხელოვნების სამყაროა და ერთადერთი ნამდვილი სამოთხე არის ის რომელიც დავკარგეთ“. ნიჭი და ხელოვნება მარადიულია.

ამბობენ, დი სტეფანოს გარეშე „რეალი“ მოპოვებული პრიზების ნახევარსაც ვერ შესწვდებოდა. ძველი თაობის ბევრი ადამიანისთვის ის კვლავაც ყველა დროის საუკეთესო ფეხბურთელად რჩება. არგენტინაში დაიბადა, პირველი გაკვეთილები კოლუმბიის არეულ-დარეულ ჩემპიონატში მიიღო, ხოლო მადრიდში გადაბარების შემდეგ უდიდეს მითამაშედ იქცა.

დი სტეფანო ცენტრალური თავდამსხმელი იყო, მაგრამ მოედნის ყველა მონაკვეთში მოჰკრავდით თვალს იმ დროს, როცა ფეხბურთელები დავალებული ადგილიდან ფეხს არ იცვლიდნენ დი სტეფანომ თავისებური რევილუცია მოახდინა და ჰოლანდიურ „სტრატალურ ფეხბურთს“ მთელი თხუთმეტი წლით გაუსწრო.

დი სტეფანო საუკეთესო გახლდათ ჩემპიონთა თასის პირველ ხუთ ფინალში. „რეალისთვის“ ის მთავარი იყო მინდორზე და მის გარეთაც. ამბობენ, როცა მადრიდულ კლუბს ბრაზილიელ პლეიმიეკერ დილისთან გაუფორმებია კონტრაქტი, დი სტეფანო მას ცივად შეხვედრია და უთქვამს: თუ გაზეთებს დაუჯერებთ, ჩემს შესაცვლელად ჩამოსულხარ მაგრამ გავიწყდება, რომ უკვე ბებერი ხარ და მაინცდამაინც არც კარგი თამაშით გამოირჩევი. დიდი „რეალში“ ფეხი ვერ მოიკიდა...

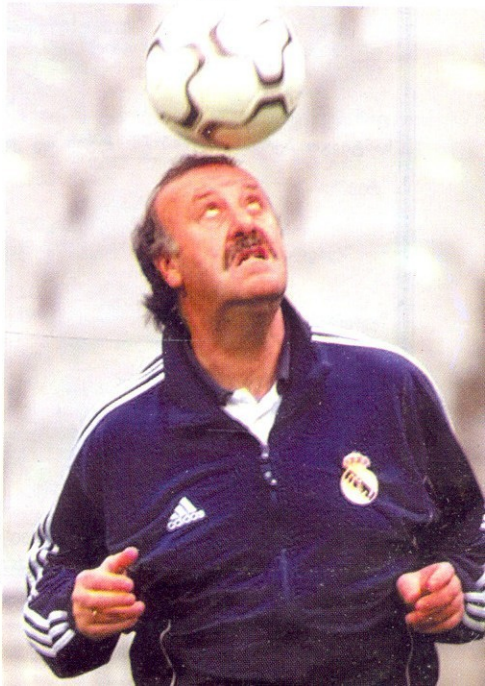
ფერენც პუშკაში დი სტეფანოს იდეალური პარტნიორი გამოდგა. უნგრეთის კომუნისტური მთავრობა ფიფას არწმუნებდა ქვეყნიდან გაქცეულისთვის ფეხბურთის თამაში საერთოდ აკრძალაო, მაგრამ „რეალმა“ ყველაფერი ადვილზე დააყენა. სამეფო კლუბში პუშკაში 1957-ში გამოჩნდა, პლეიმიეკერობაში არგენტინელს არ შეეცილა და თავდასხმაში გადაბარდა. მალე მისი ფანტასტიკური მარცხენაც ამუშავდა და გოლების მანქანად გადაიქცა.

1960 წლის 18 მაისს ვლახოს „ჰემპდენ პარკზე“ „რეალი“ — „ინტრასტის“ ჩემპი-

მეცხრე ნაწილი

- არტურ ჯონსონი /ინგლისი 1910-20
- სუანიტო კარსერი 1920-25
- პედრო ლორენტი — სანტიაგო ბერნაბეუ 1925-27
- ხოსე ანხელ ბერაონდო 1927-29
- ხოსე კორანტი 1929-30
- ლიპო პერცა /უნგრეთი 1930-32
- პედრო ლორენტი — სანტიაგო ბერნაბეუ 1932
- რობერტ ფირთი /ინგლისი 1932-33
- პაკო ბრუ 1934-41
- სუანიტო არმეტი 1941-43
- რამონ ენსინასი 1943-45
- პაბლო ერნანდეს კორინადო 1945
- ხასინტო კინსოსესი 1945-46
- ბალთაზარ ალბენისი 1946-48
- მაიკლ კიპინგი /ინგლისი 1948-50
- ექტორ სკარონე /ურუგვაი 1951-52
- სუან ანტონიო იბინია 1952-53
- ენრიკე ფერნანდესი /ურუგვაი 1953-55
- ხოსე ვილიალონგა 1955-57
- ლუის კარნილია /არგენტინა 1957-59
- მანუელ ფლეიტასი /ბრაზილია 1959-60
- მიგელ მუნიოსი 1960-74
- ლუის მოლონი 1974
- მილიან მილიანიჩი /იუგოსლავია 1974-77
- ლუის მოლონი 1977-79
- უიადინ ბოშკოვი /იუგოსლავია 1979-82
- ლუის მოლონი 1982
- ალფრედო დი სტეფანო 1982-83
- ამარო ამანსიო 1983-84
- ლუის მოლონი 1984-86
- ლეო ბენეშაკერი /ჰოლანდია 1986-89
- ჯონ ტოშაკი /უელსი 1989-90
- ალფრედო დი სტეფანო — ხოსე ანტონიო კამარო 1990-91
- რადომირ ანტიჩი /იუგოსლავია 1991-92
- ლეო ბენეშაკერი /ჰოლანდია 1992
- გენიტო ფლორო /ჩილე 1992-94
- ვისენტე დელ ბოსკე 1994
- ხორხე ვალდანო /არგენტინა 1994-96
- არსენიო იგლესიასი 1996
- ფაბიო კაპელო /იტალია 1996-97
- იუბე შინკეზი /გერმანია 1997-98
- ხოსე ანტონიო კამარო 1998
- გუს შინდინგი /ჰოლანდია 1998-99
- ჯონ ტოშაკი /უელსი 1999
- ვისენტე დელ ბოსკე 1999-

ნაწილი რეალური;
პირველი დღე გოსკა

REUTERS

პრეზიდენტები

ხულიან პალაშვილი 1902

ხუან პადროსი 1902-04

კარლოს პადროსი 1904-08

ადოლფო მელენდესი 1908-16 და 1939-40

პედრო პარაგასი 1916-24 და 1941-43

ლუის დე ურკიზი 1924-29

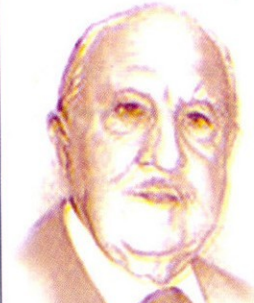
ლუის უსერა 1929-33

ანტონიო სანტოს პერალბა 1933-34

რაფაელ სანჩეს გერა 1934-36

სანტიაგო ბერნაბეუ 1943-78

ლუის დე კარლოსი 1978-85

რამონ მენდოსა 1985-95

ლორენსო სანსი 1995-2000

ფლორენცინო პერესი 2000-

ონთა თასის ფინალის საცქეროდ 128 ათასი ადამიანი შეიკრიბა. ამ ათგოლიან სასაუკუნო ულს ჟურნალისტები ყველა დროის ყველაზე დიდებულ შეხვედრად ნათლავენ. „რეალმა“ 7:3 მოიგო. ოთხი პუშკაშმა გაიტანა, სამი დი სტეფანომ.

ამ თამაშში „რეალს“ მიველ მუნიოსი წვერინდა. კაცი, რომელსაც 1956 წელს გუნდის კაპიტნის სამკლავური ეკეთა და პირველი ჩემპიონთა თასიც ასწია. იმავე წელს „რეალმა“ საკონტინენტთაშორისო თასიც მოიგო. მუნიოსი გუნდს 15 წლის მანძილზე ხელმძღვანელობდა, რაც კლუბის რეკორდია.

გლაზგოში კი საუკუნის შედეგები შეიქმნა. ვენდოთ თვითმხილველებს. ბრაიან გლენვილი: „ალბათ, ეს დღე სანტიაგო ბერნაბეუს ცხოვრებაში ყველაზე ბედნიერი იყო. მოტლანდიელები კინაღამ გააფიქრდნენ. იქაურებს ესპანელები გულზე არ ენატებოდნენ, მაგრამ გაოცებულები ფეხზე აღდგნენ და ისე გაცილეს მადრიდელები.

იმ საღამოს გლაზგოს სტადიონზე მეც ვიჯექი. უდავოდ, ეს ჩემი ცხოვრების დაუწყვარი მომენტი იყო.“

„რეალი“ უკვე მაშინ ყალიბდებოდა ისეთად, დღეს რომ საუპერკლუბს უწოდებენ. თავისი სტრუქტურით, მენტალიტეტითა და ლეგიონერების სიუხვით. თუმცა, მაშინ მათი უმრავლესობა უცხოელად არ ითვლებოდა. „ინტრაბატთან“ მადრიდელებმა ხუთი არაეხანელი ათამაშეს: არგენტინელი მუკარე როხელი დომინგესი, ურუგვაელი ცენტრალური მცველი ხოსე სანტამარია, ბრაზილიელი მარჯვენა გარემარბი კანარიო, არგენტინელი დი სტეფანო (რომელიც ამ დროს უკვე ესპანეთის ნაკრებში თამაშობდა) და უნგრელი პუშკაში, რომელმაც მალე ასევე ესპანეთის ეროვნული გუნდის მისურა მოირგო.

უცხოელები უცხოელებად და გასაკვირი არ არის, რომ მაშინ მადრიდელთა ერთერთი უსაყვარლესი მოთამაშე „თავისიანი“ ფრანსისკო ხენტო იყო. ფეხმარდი მარცხენა გარემარბი. სანტანდერთან ახლოს, უერთანისოში დაბადებული ბიჭი ევროპაში ერთადერთია, ვისაც ჩემპიონთა თასი ექვსჯერ მოუგია და კიდევ ორჯერ ფინალში დამარცხებულა. ხენტო 100 მეტრს 11 წამში გარბოდა და თანაგუნდელთათვის საუკეთესო პარტნიორი იყო.

აი, რას იგონებს გფრ-ის ნაკრებისა და „მილანის“ ლეგენდარული მცველი კარლ-ჰაინც შნელინგერი: „არასდროს დამავიწყდება რა დამმართა „სან-სიროზე“. ეს იყო ყველაზე უჩვეულო მატჩი ჩემს კარიერაში ხენტო ჩემსკენ დაიძრა, ჩნაფიქრის გამოცნობა დავუპირე, მაგრამ ერთი მოძრაობით ზურგს უკან მომექცა. გავკვიდე, მაგრამ უცებ გაჩერდა, ისევ მომატყუა და შეტევა გააგრძელა. თავქუდმოვლევჯილი დავედევნე, მაგრამ დახეთ, ისევ გაჩერდა და ისევ გამაცურა... კინაღამ გავვიფიქრე, თავი უპატრონი ძაღლის ლეკვად წარმოვიდგინე. ტრიბუნებზე ხარხარი ატყდა. როცა შეტევა დამთავრდა მოვიდა და ალაღად გამიღიმა, თითქოს მომხდარისთვის ბოდიშს მიხდიდა. გაცოფებული ვიყავი, მაგრამ მაინც ხელი ჩამოვართვი და მივულოცე წუთიც არ გასულა რომ ისევ მომატყუა.“

აი, ასეთი იყო „რეალი“ ძველად. სანტიაგო ბერნაბეუს პრეზიდენტობისას (1978 წლამდე) გუნდი თექვსმეტჯერ გახდა ესპანეთის ჩემპიონი, ექვსჯერ ქვეყნის თასი მოიპოვა,

საუაენის მატჩის, „რეალი“-
„აინტრახტის“ პროგრამა და
ბილეთი

დიდი უნგრელი ფრანს ჰუვაში

„მეფეთ-მეფა“ სანტილუზო ბერნაბეუ

„ოქროს ბიჭუნა“ რეალი „რეალის“ მარკა ჩავიციონთა თასს ზაიმოვს

REUTERS

ექვსჯერ ჩემპიონთა და ერთხელაც საკონ-
ტინენტთაშორისო თასს დაეპატრონა. ალფ-
რედო დი სტეფანო კი 49 გოლით დღემდე
ჩემპიონთა თასის საუკეთესო ბომბარდირად
რჩება... ფანტასტიკური შედეგია!

თითქოს სიმბოლოურია: საუკუნის მიწუ-
რულს, ბოლო სამ წელიწადში „რეალმა“
კიდევ ორჯერ მოიგო ჩემპიონთა ლიგა. შარ-
მანდელის არ იყოს, ლიგის საგაზაფხუ-
ლო ეტაპს „მეფეები“ ქულადაუკარგავად ხე-
ლებიან და ამასი გასაკვირი არაფერია. „მა-
ნქესტერ იუნაიტედთან“ ერთად „რეალი“
წლელსაც ევროთასის მოგების ყველაზე
სავარაუდო კანდიდატია. მწვრთნელები აღ-
ნიშნავენ, რომ ეს ორი გუნდი სხვებს სჯო-
ბია არა მარტო ქულებით, არამედ თამაშის
ხარისხითაც. მაღრიდში 1:4 წაგების შემდეგ
„ანდერლექტის“ დამრიგებელმა ემე ანტუ-

**საიუბილეო
გოლეები**

2000 წლის 25 ოქტომბერს, „სანტიაგო
ბერნაბეუს“ სტადიონზე, „რეალ“ —
„სპორტიუნგის“ მატჩის 1/400 მე-12 წუ-
თზე მადრიდელმა გუტიმ ანგარიში გახს-
ნა. ეს „რეალის“ მიერ ჩემპიონთა თა-
სზე გატანილი მე-500 გოლი იყო, რაც
ევროპის რეკორდია.

1 — მიგელ მუნიოსი
1955 წლის 8 სექტემბერს — „სერვეტ“
— „რეალის“ მატჩში.

100 — ალფრედო დი სტეფანო
1960 წლის 21 აპრილს — „რეალ“ —
„ბარსელონას“ მატჩში.

200 — ფერენც პუშკაში
1965 წლის 22 სექტემბერს — „რეალ“
— „ფეინოორდის“ მატჩში.

300 — ჰენინგ იენსენი
1978 წლის 27 სექტემბერს — „პროგრეს“
— „რეალის“ მატჩში.

400 — სებასტიან ლოსადა
1990 წლის 7 ნოემბერს — „ტიროლ“ —
„რეალის“ მატჩში.

500 — ხოსე მარია გუტიერესი „გუტი“
2000 წლის 25 ოქტომბერს — „რეალ“
— „სპორტიუნგის“ მატჩში.

2000 წლის 24 მაისს პარიზში „რეალმა“ ჩამოიკონთა თასი მერვედ მოიგო

ნესმა თქვა: „რა უნდა გვექნა? თავს ზემოთ ძალა არაა. „რეალი“ ჩინებულ ფორმაშია. არც დიდებული შემსრულებლები აკლია და გუნდურადაც უზადოდ თამაშობს, რასაც, მაგალითად, ვერ ვიტყვი „ლაციოზე“. იქ ყველა თავისთვისაა“.

ასეა, „რეალს“ გუნდურობას უწონებდნენ წინათაც და უქებენ ახლაც — ტრადიცია ბევრს ნიშნავს.

ბოლო დროს „მეფეებმა“ ფინანსური რეკორდების მოხსნაც დაიწყეს. შარშან ნიკოლა ანელკაში 35 მილიონი დოლარი გადაი-

ხადეს. ამით, ფრანგი კლუბის ისტორიაში ყველაზე ძვირადღირებული ლეგიონერი გახდა. წლეულს ხომ საერთოდ გადაირიგნენ — 56 მილიონი ლუიმ ფიგუშო! ასეთი იყო მადრიდელთა ახალი პრეზიდენტის ფლორენტინო პერესის პირველი ნაბიჯი. პორტუგალიელი მსოფლიოს უძვირეს ფეხბურთელად იქცა.

ფიგუ გუნდს კარგად შეეწყო. შემოდგომაზე ძირითადად დაბრუნდა მაკმანამანი, ათამაშდა რაული, ტრავმა მოიშუშა მორიენტესმა, რობერტო კარლოსს კი თითქმის ყველა მატჩში გოლი გააქვს.

„რეალი“ არც ტრადიციულ შედეგიანობას დალატობს. ლიგის პირველ ეტაპზე 15 გოლი გაიტანა, მეორეზე კი უკვე — 6, რაც საშუალოდ 2,6 ბურთია მატჩში. და ეს ჩემპიონთა ლიგაში...

ესპანეთის პრიმერადივიზიონშიც რამდენიმე პირველები არიან...

არა, ნამდვილად შეეფერებათ სიტყვები, რომლითაც მოსე ხონელი „ამირანდარეჯანიანის“ ყოველ კარს იწყებს: ისმენდი, მეფეთ-მეფეო, ცხოვნი უკუნისადმე! აღიღნეს ღმერთთან მოყვარენი თქვენნი...

ფიფას პრეზიდენტმა იოზეფ ბლაატარმა „საუაენის განდის“ პრიზი ალუბის პრეზიდენტ ფლორანსინო პერესს (მარცხნივ) და ალფრედო დი სტაფანოს გადასცა

ოჰ, ეს ზიზუ!

ზიდანს თუ ფიგუ – ამათგან ერთს წლეულს საუკეთესოს გვირგვინი უნდა დაედვა. ჩინებული სეზონი ჩაატარეს ანრიმ, შევჩენკომ, რაულმა, მაგრამ ეს თინი მაინც გამორჩეულნი იყვნენ. საკითხავი ისდა იყო, ვინ აჯობებდა. ბოლოს კი ისე გამოვიდა, რომ თორივე პირველები გახდნენ. სადღაც გამჭრალიყო ის ერთსულოვნება, რომელიც სხვადასხვა გამოკითხვებში შარშან რივალდოსა და შარშანწინ იმავე ზიდანის არჩევისას სუფევდა. წლეულს ტახტი თითქოს გაიყო და კაცმა რომ თქვას, სამართლიანდაც.

სოლომონ გულისაუვილი

ფიფამ ზიდანს მეროდ დასახელა მსოფლიოს საუკეთესო ფეხბურთელად. პირველად 1998-ში, როცა გაფრანგებული ალჟირელის დიდი ძალისხმევით „სამფეროვნებმა“ მსოფლიოს ჩემპიონატი მოიგეს. წლეულს, 11 დეკემბერს ზიზუ ბრაზილიელ რონალდოს გაუტოლდა, რომელსაც ეს პატივი ასევე ორჯერ რგებია.

გამოკითხვაში ეროვნულ ნაკრებთა 150 მწვრთნელი მონაწილეობდა. ზიდანს ხმა 92-მა მისცა და 370 ქულა დაუგროვდა. მერეზე 329 ქულით ფიგუ გავიდა, მესამეზე ბრაზილიელი რივალდო — 263.

სულ, მწვრთნელებმა 41 ფეხბურთელი დაასახელეს. ძნელი სათქმელია, რომელი მწვრთნელი რა კრიტერიუმით ირჩევს საუკეთესოებს. ვიღაც, ალბათ, ზოგადი შთაბეჭდილებით, სხვა საკუთარ ნაკრებთან ნათამაშევი ეფექტით, ზოგი იმის მიხედვით, თუ იდეაში მის გუნდს რომელი უფრო გამოადგებოდა, ზოგიც, უბრალოდ, თავისუფალი მხატვრის პრინციპით მოქმედებს და ერთობ ეგზოტიკურ ნომინანტებს ასახელებს. აი, მაგალითად, კოსტა რიკის ნაკრების თავკაცმა უილსონ ნუნეშ სიკერამ მსოფლიოს სამ საუკეთესო ფეხბურთელად ამავე ქვეყნის წარმომადგენლები, ვანჩოპე, მედფორდი და სოტო დაასახელა...

პოსტსაბჭოთა რუსუბლეკების მწვრთნელები ისევე ძველ თანამემამულეებს სწყალობენ — თურქმენეთის, მოლდოვის, რუსეთისა და უზბეკეთის ნაკრებთა დამრიგებლებმა საუკეთესოდ უკრაინელი ანდრეი შევჩენკო დაასახელეს. თავად უკრაინელმა ვალერი ლობანოვსკიმ კი ყველას ფიგუ არჩია.

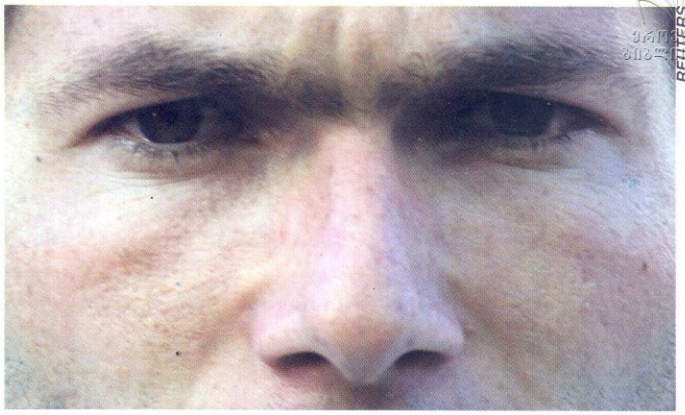
გამარჯვებულის ვინაობა გამოიცნეს საქართველოს ნაკრების თავკაცებმა. დავით ყიფიანისა და რევაზ მოძუაშვილის სამეული ასეთი გახლდათ: ზიდანს, რივალდო, ტოლო.

ზიდანს თუ ფიგუ? ამ კითხვის ერთგვარი პასუხი ევრო 2000-ის ნახევარფინალს უნდა გაცვა. ცხადია, ერთი თამაშით, ან თუნდაც რამდენიმეტი ჭეშმარიტების დადგენა რთულია, მაგრამ საფრანგეთი პორტუგალიის მა-

ფიფას ლაურეატები 1991 – 2000

- 1991 ლოთარ მათეუსი (გერმანია, ინტერი)
- 1992 მარკო ვან ბასტენი (ჰოლანდია, მილანი)
- 1993 რობერტო ბაჯო (იტალია, იუვენტუსი)
- 1994 რომარიო (ბრაზილია, ბარსელონა)
- 1995 ჟორჟ ვეა (ლიბერია, მილანი)
- 1996 რონალდო (ბრაზილია, ბარსელონა)
- 1997 რონალდო (ბრაზილია, ინტერი)
- 1998 ზინედინ ზიდანი (საფრანგეთი, იუვენტუსი)
- 1999 რივალდო (ბრაზილია, ბარსელონა)
- 2000 ზინედინ ზიდანი (საფრანგეთი, იუვენტუსი)

ტი რომ უპირველესად ამ ორეულის დეულად და დიდ გამოცდად იქცეოდა, ეჭვი არავის ეპარებოდა. ეს იყო ტურნირის ორი ყველაზე ჭკვიანი ფეხბურთელის, ორი საუკეთესო გამთამაშებლის ფარული ომი.

„რომელი სვობს?“ — ჭკითხვს მაშინ როგორ ელემერს. „უცნაური კითხვაა — მიუგო ფრანგთა მწვრთნელმა — ისინი უდიდესი ფეხბურთელები არიან. ხალხი სწორედ ასეთების საცქერლად დადის სტადიონზე. მაგრამ სრულყოფილად რომ წარმოჩნდეს, ნიჭს შესაბამისი გარემოც სჭირდება“.

28 ივნისს ბრიუსელის „მეფე ბოდუენის“ მინდორი ზიდანის ფუნჯისთვის უფრო მორგებული ტილო გამოდგა. ადვილად შეაძინევდით, ოსტატი განსაკუთრებული აღმაფრენით მუშაობდა: თავისუფლად, გაბედულად, როგორც უნდოდა, ისე ატყუებდა ორსამ მეტოქეს, ფანტასტიკურად ცვლიდა შეტევის მიმართულებას, პარტნიორებთანაც ხალისით ურთიერთობდა და ხშირად თავისივე დაწვებულ კომბინაციას თავადვე ასრულებდა. უფრო მეტიც, ნამდვილი რაინდივით

მოიქცა, როცა მეორე დამატებით ტაიმში, კარგ პოზიციაში მყოფმა ბურთი განგებ გადააგლო მოედნის გარეთ. ცენტრში ახლოს ტკივილისგან მგორავი პორტუგალიელი დაინახა და...

მერე ამისთვის დასაჩუქრდა კიდევ. დამთავრებამდე სამი წუთით ადრე სწორედ ზიდანის პენალტით მოიგეს ფრანგებმა. ფიგუ თავის პარტიას ასრულებდა. რამდენჯერმე ფრანგთა დაცვა ჩვეული ფინტებით დააწიოკა და გამოზომილი პასებიც არიგა, მაგრამ მის მოქმედებაში რაღაც შებოჭილობა მაინც იგრძნობოდა. ლემერი მართალს ამბობდა: ფიგუს პარტნიორებმა ჯეროვნად ვერ აუბეს მხარი და ისიც, მარტოხელა ბელადივით თითქოს თავიდანვე განწირული ჩანდა. ფიგუმ არაერთხელ აიღო თამაში საკუთარ თავზე, თუმცა, ზეირიანი არაფერი გამოუვიდა. მერე, როცა სლოვაკმა თანამსაჯმა შრამკამ პორტუგალიელთა კარში პენალტი დანიშნა, მომხდარი უსამართლობად მიიღო, ვედარ მოითმინა და დანებდა — შვიდწლიანი ლალისფერი მაისურა ნერვი-

ულად წაიძრო და მინდვრიდან ნაადრევად გავიდა. არადა: „ფიგუს დარი ფეხბურთელი ნებისმიერი მწვრთნელის ოცნებაა — ამბობს „ნიუკასლის“ მენეჯერი ბობი რობსონი, რომელსაც ფიგუსთან 90-იანი წლების დასაწყისში, ლისაბონის „სპორტინგში“ უმუშავია — მას უბადო ტექნიკა და მოედნის არაჩვეულებრივი ხედვა გამოარჩევს. არც შავ სამუშაოს გაურბის. მთავარი კი ისაა, რომ ლუიშში ჩინებულადაა შერწყმული ლიდერის თვისებები და გუნდისთვის თამაშის უნარი. მოედნის გარეთაც წესიერი და ღირსეული ადამიანია“.

ზაფხულში, მსოფლიოში ყველაზე ძვირად, 50 მილიონ დოლარად „ბარსელონადან“ „რეალში“ ხმაურიანი გადასვლაც ფიგუს გამოარჩეულობას ადასტურებს.

ზიზუ? თითქოს გაწონასწორებული კაცია, მაგრამ ამ შემოდგომაზე უხეშობას უმატა და თავისი „იუვენტუსი“ რამდენჯერმე დაალაღატა. „იუვენტუსი“ ჩემპიონთა ლიგის პირველივე ჯგუფური ეტაპიდან გაკარდა და არც შინაურ პირველობაზე ბრწყინავს: „ვერაფერს გეტყვით, ბოლო დროს ზიდანი მართლაც უცნაურად იქცევა. არადა, საერთოდ კორექტული ფეხბურთელია — თქვა ტურიუნელთა მწვრთნელმა კარლო ანჩელოტიმ „კამბურგთან“ შინ წაგების შემდეგ, როცა ზიდანმა მცველ კინცს გვარიანი თავური უთავაზა და გააძევეს. მერე ისიც გაიხსენეს, იმავე პორტუგალიასთან მატჩში როგორ ჩაარტყა ერთ მოწინააღმდეგეს იდაყვი. ეს ეპიზოდი კარგად ვერავინ დაინახა, მხოლოდ ახლო სატელევიზიო გამეორებამ ამხილა გმირი-ანტიგმირი. ისიც არ დაგვაავიწყდეს, რომ საფრანგეთის მსოფლიოს ჩემპიონატის ნახევარი ზიზუმ გაძეგების გამო გამოტოვდა...“

მეორეს მხრივ, ზიდანი ყველაფერში ელეგანტურია: სირბილში, დარტყმაში, მოტყუებაში. მაშინაც კი, როცა ბურთს ზომაზე მეტხანს ათრევს. ყოველი გადაცემა ვოლის გასატანადაა მიმართული და რა მისი ბრაღია, თუ ზოგჯერ პარტნიორები დროულად ვერ უხვდებიან ჩანაფიქრს.

და მაინც, ეტყობა იმიტომ გაიმარჯვა, რომ ზიდანია. ევროპის ჩემპიონატის მოგებაში კი ფიგუსთან კიდევ ერთი უპირატესობა მისცა. როცა ფიფას პრიზი გადასცეს, ზიზუ მოკრძალებულად ლაპარაკობდა: ეს ჩემთვის უდიდესი პატივია. უფრო კი იმიტომ, რომ ისეთ ფეხბურთელებს მამკობინეს, რივალდო და ფიგუ რომ არიანო. გაფრანგებულ ალჟირელს ცხვორების თავისი წესი აქვს...

ევრო 2000. დრამატულ გიოთხადფინალში ზიზუ და საფრანგეთმა ესპანეთის სივარტური ნაჩრახს აჯობა

საუკუნის საკითხი

ირაკლი გამყრელიძე

მეფე შიშველია

პრემი ძველი ფოტოა და ზედ მთლად შიშველი დიეგო მარადონა აღბეჭდილი. საშხაპეში გადაუღიათ. პელეს რაღაც ოპერაცია გაუკეთებია, ჩემგან არავინ დაფეხმძიმდესო. მარადონა ორჯერ დაუჭერიათ კოკაინზე. პელეს ოდესღაც ჰომოსექსუალური კავშირი ჰქონია...

ამ და სხვა ათასმა საკითხმა წამოიწია წინა პლანზე, როცა გა-

მოცხადდა, რომ სამყაროს საუკუნის ფეხბურთელისთვის პრიზი უნდა გადაეცათ. საინტერნეტო გამოკითხვა მარადონამ მოიგო, ფიფას რჩეული პელე გახდა.

ისე რომ, დიდ მთამაშეთა ბიოგრაფიების საწიოთირო (თუ ვითომ) ეპიზოდების გამოკვლევა

გახურდა, საკვირველი სულაც არ არის.

მეფე ხომ შიშველია. მეფეები შიშველები და ამიტომ სასაცილონი გახლავან.

და საერთოდ, სასაცილოა ოცდამეერთე საუკუნის კვირადაღს მეფის არჩევა. ამიტომაც ვერ აი-

რჩეს. ორივე სამეფო კანდიდატს ხომ ძალიან უნდოდა რომ საუკუნის ფეხბურთელი დარქმეოდა.

ესეც სასაცილო იყო, იმიტომ რომ ტელევიზორი რომ ადრე გამოგონათ და ადამიანის სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობა ასი წელიწადი მაინც იყოს, მეფობის სხვა კანდიდატიც გაჩნდებოდა.

ღ რ (I)

პელემ რომ თამაშს თავი დაანება და ერთ წვიმიან საღამოს ისტრუტურფორდში მდებარე „ჯაიანთისის“ სტადიონი შემოიბრინა „LOVE, LOVE“-ს ძახილით, სწორედ იმ წელიწადს მარადონა პირველად გამოჩნდა არგენტინის ნაკრებში.

განგებას რომ ენება და მათ რომ ერთ დროს ეთამაშათ, „მეფის“ არჩევა უფრო გაიოლდებოდა. ინტერნეტს ბავშვების სათამაშოდ არ მონათლავდნენ და სან პაულუს შტატის პირველობა და სანტოსის საგასტროლო თამაშები ევროპულ შეჯიბრებებს არ გაუტოლდებოდა.

მარადონას ეპოქაში ფეხბურთელებს ჯენტლმენობისთვის აჯილოვებდნენ, პელეს ეპოქაში ჯენტლმენობა წესი იყო. ასე იცვლებოდა მსოფლიო და ფეხბურთი, მიდი და არკვიე.

ორმოცი წლის წინათ ფეხბურთის ჯადოქრები ქმნიდნენ. ახლა მას უბრალოდ გმირები ქმნიან. პელეს დროს წელიწადში ორასი ათასი დოლარი ზღაპრული თანხა იყო. ახლა ამ ფულს ალენ ბოკშიჩი ერთ კვირაში იღებს.

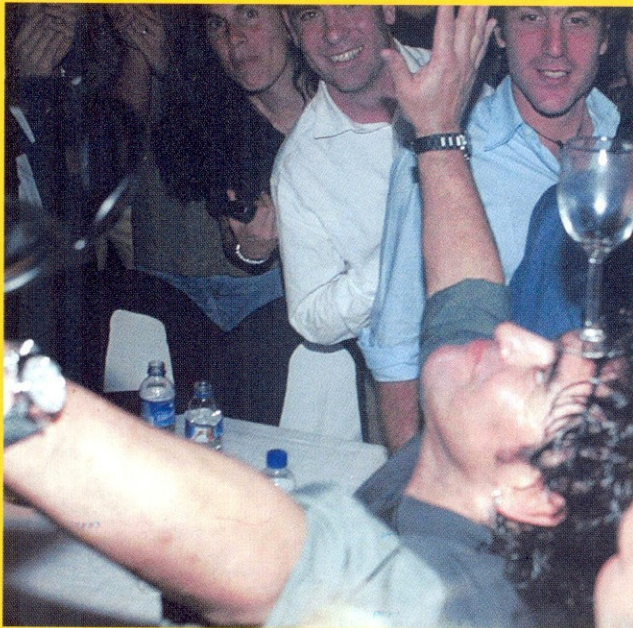
პელეს რომ 1958 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალში გოლები გაჰქონდა, ამას ხალხი რადიოში ისმენდა. ახლა „სქაის“ ტელეარხზე შევიძლია დაუსრულებლად გაიმეორო საინტერესო ეპიზოდი, გააღვილო და დააბატარავო კადრი ისე, რომ სავარძლიდან არ წამოდგე არკვიე. უყურე ორივეს და არკვიე.

ვინც მარადონას ცქერაში გაიზარდა, ის მარადონას მხარესაა.

ვისაც პელე უნახავს და სიყმაწვილიდანვე შეჰყვარებია, პელე ურჩევნია.

პარიზის გოლოს ვალე (მარცხენი) ნიუ იორკის „ჯოსოსში“ თამაშობდა

ლიანო მარადონა მორჩოცა დღობა ღილი მოლხენით აღნიშნა

ღირსება

ფეხბურთის თამაშში გენიალურობის გამოჩენის გარდა, ღირსების საკითხიც წამოიჭრება ხოლმე.

პელე ღირსეული მოქალაქეა. მარადონა ძნელად რომ ჩაითვალოს მოქალაქედ, წესიერებაზე მოლაპარაკე მოქალაქეებს მარადონას ღია კი აღიზიანებთ.

საიღუმლო ერთია: პელე ნაღდი ბურჟუა გახდა, მარადონა კი ექსცენტრიკულ მილიონერად რჩება. პელე გამოშორდა პატარა ქალაქ ბაურუს, მარადონამ ვერ დათმო გარეუბნული ბიჭის ცხოვრება. ორმოცისა ის კვლავ ბიჭია, ყველაზე უკეთესონ ლათინური იერის ბიჭი მემარცხენე, ხალხური ატრიბუტიკით შეჭურვილი, მხიარული, ეშმაკი, ნიჭიერად მოქმედი.

სამოცი წლის პელეც ბიჭია, ოღონდ სულ სხვაგვარი: იერთი კვლავც გამოხატავს სამოციანი წლების სპორტულ სულს, თმას იღებავს, არცთუ ნიჭიერად ლაპარაკობს, მაგრამ მოხერხებული, საზრიანი და მდიდარი კაცია. მარადონასგან განსხვავებით ორივე მაჯაზე საათები არ უკეთია. უკეთია ერთი, ცაციაზე ორივეს თავისი ღირსება აქვს, მაგრამ კანონდამჭერი მოქალაქე პელე გახლავთ. მარადონა ცხოვრების მორევთან მეტროპოლი კაცია. პელე მორევს ჩაყოლილი და იქედან მოხერხებით ამოყვინთული.

ერთი მაწანწალა ფეხბურთელის ვაჟია, მეორე — მუშაკაცისა. დატაკები მტკივნეულად შეაბიჯებენ ხოლმე სასახლეში.

პელემ ეს უმტკივნეულოდ მოახერხა.

აირჩიეთ პელე!

ორჩევი?

პრინციპი

რა პრინციპით ირჩევენ საუკეთესოს?

სისულელეა რომ მათ მოგებული თავებით, გატანილი გოლებით და ასეთი რამეებით ამოირჩევენ ხოლმე. ასეთი რამ უფრო სეზონის გმირების ასარჩევად გამოდგება.

ქერა ზანგმა, არტურ ფრიდენრაიხმა ფეხბურთის ისტორიაში ყველაზე მეტი გოლი გაიტანა. ვის ახსოვს დღეს ფრიდენრაიხი? დიდი დემამას ყველა დიადი ტიტული მიუგია. რატომ არ გაეხსენოთ?

იოჰან კრუიფმა და ფრანც ბეკენბაუერმა ფეხბურთი შეცვალეს. კი, მწვრთნელთა დახმარებით, მაგრამ არ იქნებოდა კრუიფი და ტოტალური ფეხბურთი მოსაწყენი სანახაობა შეიქნებოდა. არ იქნებოდა ბეკენბაუერი და არ იქნებოდა ლიბერო, საყრდენი ნახევარმცველი და ასეთი რამეები. თუ იქნებოდა და ძნელად საყურებელი. ორივემ მაგალითი დატოვა. მათი კვალი არანაკლებ ღრმა ვიდრე პელესი და მარადონასი. ოღონდ ეს სხვა კვალია — კვალის სიღრმეც არ განაპირობებს საუკუნის მეფობას.

აქ მთავარი ისაა, რომ სამხრეთამერიკული ინდივიდუალობა მაინც სხვაა. პელე და მარადონა სხვა საფეხურია. მარადონას გარღვევა ინგლისთან გოლით დასრულდა, კრუიფის გარღვევა გერმანიასთან — პენალტით. აი, საფეხურთა სხვაობის ერთ-ერთი სიმბოლო.

სამხრეთ ამერიკა იმგვარ საკმაზე უმატებს ვარსკვლავს, რომ არჩევისას თუნდაც თანასწორ ევროპელს მაინც იქაური გადაწონის. ვთქვათ, პელე აჩერებს ბურთს და ბოზი ჩარლტონიც აჩერებს ბურთს. ვის ირჩევი? პირდაპირ, მექანიკურად, იმაზე ფიქრის გარეშე, რომ ეს ედსონია, ის კი ბოზი?

და მაინც რა პრინციპით ირჩევენ საუკეთესოს?

საეჭვოა, რომ აქ ვინმე რამეს აღარებღეს ერთმანეთს. თუ აღარებს და ზოგად რამეებს. პელემ მსოფლიო ჩემპიონატის ორ ფინალში ითამაშა, სამი გოლი გაიტანა და ორჯერვე ჩემპიონი გახდა. მარადონამ ასევე ორ ფინალში ითამაშა, ოღონდ ერთი წააგო და გოლიც არ გაუტანია.

თვლა მნიშვნელოვანი რამაა ფეხბურთში, მაგრამ თვლა საუკეთესოს ვერ ავლენს ხოლმე. ხალხის გულებში საუკეთესოს, თორემ ცხრილში დათვლილი რჩება და არა ნათამაშევი.

დაითვალეთ და იყავით მშვიდად. ჯორჯ ბესტი სულაც ჩრდილოირლანდიელი იყო, რის მსოფლიო ჩემპიონატი, რა მსოფლიო ჩემპიონატი? თავად პელემ თქვა, მისხარია მის გვერდით, რომ მასახელბენო.

პელეს არ უნდოდა ევროპაში თამაში. არც უთამაშია.

საუცხოო სამხრეთამერიკელთა ლაშქარი 50-იანი წლებიდან იბრძოდა იტალიისა და ესპანეთის ლიგებში. ბრაზილიელები, არგენტინელები, ურუგვაელები, ჩილელები, ისევე როგორც დღეს იგებდნენ ევროპულ ტიტულებსა და თავსებს.

პელე არა.

ეს მისი არჩევანი იყო.

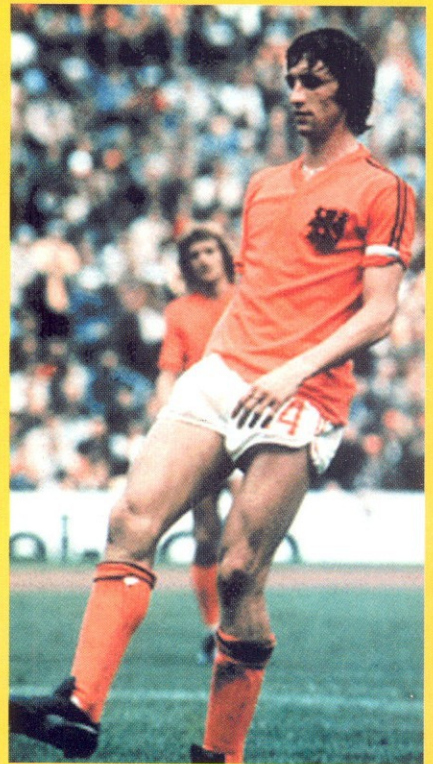
306 რამდენი?

ცნობილი ამბავია, საუკეთესო ევროპულ ლიგებში გამოსვლა — ფეხბურთელობის ერთ-ერთი მთავარი საზომია. წარმოდგინეთ, რომ მარადონა „ბოკაში“ დარჩენილიყო.

„ბოკა“ ლეგენდარული კლუბია, მაგრამ მაინც, ამ შემთხვევაში მხოლოდ ფული არ წყვე-

ტდა. „ბარსელონა“ და „ნაპოლი“ მარადონასთვის ახალი ბრძოლის დასაწყისი იყო. მარადონა ყოველთვის იღებდა გამოწვევას. თვითონაც იწყევდა.

პელე თამაშობდა, მას ომი არ სჭირდებოდა. ის პირველი იყო მეფე რომ უწოდეს. მას სავსებით ჰყოფნიდა ის, რაც ჰქონდა.

იოჰან კრუიფმა მსოფლიო ფეხბურთში უდიდესი ახალი დატოვა

ქონებით კი ბევრი მოუვროვდებოდა. ჩვიდმეტი წლისა მსოფლიო ჩემპიონი გახდა. ექიმმა პიტონ გოსლინგმა ყურები გამოუჭედა ვისინტე ფეოლას, ათამაშეო. ათამაშა.

მარადონას არ ჰყოფნიდა. ჩვიდმეტი წლისა ნაკრებს გარეთ დატოვა ლუის მენოტიმ, არგენტინა უმისოდ გახდა ჩემპიონი.

პელე დიადი შემოქმედია. მაგრამ ნაკრებში ის არასოდეს ყო

პინც დიეგოს ცაქარაში
ბაიზარლა მის მხარესაა

ფილა ეული შემოქმედი. 1958 და 1970 წლების დიდ ბრაზილიურ გუნდებში პელეს მხარს უმშვენიერებდნენ... იქნებ ძნელი სათქმელიც იყოს, მაგრამ ხშირად პელეს უმშვენიერებდა ხოლმე მხარს დიდის, ნილტონ სანტოსის, გარინჩას, გერსონსა და ტოსტაოს. თვით ნილტონის სიტყვებიც გვახსოვს: „ის ამაყობდა, რომ ჩემს გვერდით იყო“. მაგრამ ეს სხვაა. პელეს სიდიადე ათწლეულებს გადასწვდა, ის ბურთის გენიოსი

იყო. არავინ მოძრაობდა მასზე დახვეწილად, არავინ შეეძლო დაერტყა ასე, ასე მოეხმარა ორივე ფეხი, ყოფილიყო ამგვარი პრაქტიკოსი და პოეტიც. მისი ფიზიკური აგებულებაც კი იდეალური იყო. ამერიკული გამოთქმა რომ მოვიშველიოთ, ღმერთმა იდეალური ფეხბურთელის შექმნა გადაწყვიტა და პელე შექმნა. და, მარადონას ცაცია... ხუმრობაც შეიძლება, ცალით

რა ქნა და ორივეთი რაღაშენა მდა. ბილარდოს გუნდი... მარტოხელა შემოქმედი. იმ გუნდს შემოქმედებისა რა ეცხო? და მარადონა, მისი შემოქმედება. 1990 წელი. ფინალი. დიდი და ტოსტაო. იმას დიდი და ტოსტაო და ამას დეზოტი და ოლარტიკოეჩეა. ან როგორ მივიდა იმ ფინალამდე... შემოქმედება, შემოქმედება.

სულ სხვანდ

მაშინ რომ ამგვარი კომუნიკაციები და ამბავი ყოფილიყო...

უბრალოდ, მაშინ ფეხბურთელებს მეფეებს არ უწოდებდნენ.

ალფრედო დი სტეფანო იმ ასაკში იგებდა ევროპის ჩემპიონთა თასს, პელე რომ წარმატებული, ჰალსტუხიანი ბიზნესმენი იყო, მარადონას კი ჰიპერტონიული შეტევებისგან ასულიერებდნენ.

დი სტეფანო იმ ასაკში მივიდა მადრიდის „რეალში“, პელეს და მარადონას რომ ყველაფერი მოლეული ჰქონდათ.

მაგრამ მაშინ ხომ ნელა დარბოდნენ...

და საერთოდ... ისე კი, თუ სიმბოლოებზეა ლაპარაკი, თუ დღეს მსოფლიო ფეხბურთის ერთიანობაზე, ევროპასა და ამერიკას შორის გადებულ ხიდეებზე, მთელ საუკუნეზე და ამგვარ რამეებზე ჩამოვარდება სიტყვა, ალფრედო დი სტეფანო შეუდარებლად მეტს იტვირთავს, ვიდრე პელე, ან მარადონა.

ეგ არის, რომ ამ მსოფლიო მოგზაურს მსოფლიო ჩემპიონატებზე არაფერი მოუხერხებია. ორმოცს მიტანებული კი, ესპანეთის ნაკრებში მოხვედრილი სკამზე დასვა ელინიო ერერამ.

მაგრამ, საოცარია დი სტეფანოს საფეხბურთო თავადასავალი.

გარინჩა არასდროს, არავის „ლაუჩებას“

ამგვარი, ან ასეთი ხანგრძლივობისა, სიმდიდრისა ძნელად რომ ვინმემ დაიკვივხნოს. „ბატონი ფეხბურთი“ ბუენოს აირესიდან იმ დროს მეფობდა, როცა ფეხბურთს კინო-

კამერებით იღებდნენ. რატომაც არა? როცა ერთს ირჩევ, კაცი იმიტომ არ უნდა დაინაგროს, რომ მხოლოდ შავ-თეთრ ფერებზე დარჩას.

ალფრედო დი სტეფანო გაუდარებლად მის ნიჭირთავს პილრა კალა ან მარადონა

ახლა კი კოჭლი გარემარბიც გავისხენით. მანუელ ფრანსისკო დოს სანტოსმა მარტომ მოიგო 1962 წლის მსოფლიო ჩემპიონატი. გარინჩა უბრალო, უეციო, გულუბრყვილო, ლოთი კაცი იყო. გასაგიფებლად კეთილი და იმავედროულად ზღაპრული ფეხბურთელი. რა უნდა თქვა მოთამაშეზე, რომელიც არასოდეს დაუკეტავთ? ის ფენომენი იყო, მაგრამ მეტად უბრალო კაცი ჩანდა იმისთვის, რომ ფიფას კომისიის ძააკაცებმა რაიმე პრიზი გაიმეტონ სილატაკეში აღსრულებული ეგებ ყველა დროის საუკეთესო ფეხბურთელისთვის. გარინჩას ჰქონდა უნარი მეტოქის წინააღმდეგობა უახრობად ექცია და ამას ახერხებდა უსადავესი ხერხებით. მას მარტოს შეეძლო ის, რაზეც მომავალ თაობათა დიდმა მწვრთნელებმა გუნდური კონცეპციები შემოქმადეს.

მაგრამ მის დროში ხომ მცველები ნელა დარბოდნენ და...

მაშინდელი ფეხბურთი არ იყო ნამდვილი ფეხბურთი. პელესთვის იყო, გარინჩასთვის — არა.

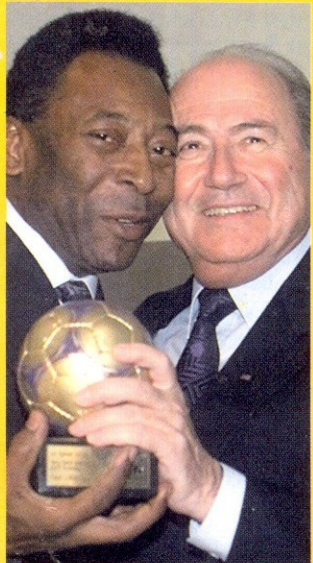

პალა და მარადონა - მათ სიგიჟეზეა უნდოლათი მეფობა

საუკუნის ფეხბურთელის დასახელება ისეთივე უაზრობაა, როგორც საუკუნის მხატვრის, ინჟინერის, ან მწერლისა.

ამგვარ ცერემონიალებს იმისთვის წამოიწყებენ ხოლმე, რომ რაღაც თვალისმომჭრელი რიტუ-

პალა და ფიფას
პრეზიდენტი ზაჰ ბლაბარი

მიმეფობენ

ალი ჩაატარონ. ჩაატარეს და ეგ იყო — ინტერნეტის, ანუ ხალხის, ანუ ახალგაზრდობის, ანუ თავკარიანების, ანუ არასოლი-

უჩილდოოდ არც
მარადონა დატოვანს

ღური ჯგუფების რჩეული მარადონა შეიქნა. ეს მოულოდნელი არ უნდა ყოფილიყო. თუმცა, რატომღაც მოულოდნელი შეიქნა და ფიფაც დაფაცურდა, ეს რა გამოდის, გუტოს სულიერების მატარებელი, ფიფელ კასტროს ხელების დამკონცელი, გამჩხერი, მსროლელი, ფიფასგანვე დასჯილი ლოტოს კოჭი საუკუნის გმირად გვიცხადდება. გმირი და წესიერი, ღიმილიანი და მოქალაქეობრივი კი კარგაზნაია არსებობს — ელსონ არანტეს ღუნასიმენტუ.

ჰოდა, ფიფამაც თავისი კომისია შეადგინა და პელეს საუკუნის ფეხბურთელად გამოაცხადა.

მარადონამ და მისმა ოჯახობამ ამის გაგონებაზე დარბაზი დატოვა. დატოვებდა. ემაგ გაქანების კაცია და იმიტომ. ეგებ მხოლოდ იმ მიზნით ჩავიდა რომში, რომ დარბაზი დაეტოვებინა. მას უნდოდა ეს ჯილდო. გიჟივით უნდოდა და არ მალავდა. პელე თვლიდა, რომ კუთვნილს იღებდა. იჭიდავეს და იჭიდავეს.

მე თუ მკითხავთ, მსოფლიოს საუკეთესო თუ საუკუნის ფეხბურთელზე მსჯელობა კაფეს ტერასაზე მჯდომი ხალხის მთვრალ კამათს არ უნდა გამოცდეს. მერე ეს კამათი სასაცილო ხდება.

სასაცილო ხდება თუნდაც იმიტომ, რომ რომიდან თავის სულიერ სამშობლოში, ჰავანაში ჩაფრენილ მარადონას ლამის გზაში დააწიეს პელესთვის გადაცემული „საუკუნის პრიზის“ ასლი, საუკუნის ფეხბურთელობა გავყავით, შენცა ხარო. ისიც და შენცო.

აი, ფიფა...
აი, სიცილ-ხარხარი.

აი, უაზრობა რიტუალისთვის, არაფრისმიტქმელი, საკალენდარო თარიღისთვის გამოგონილი ჯილდოსი. საკვირველი ისდა რჩება, რატომ არ დაასახელეს ფიფას დამჯილდოებლებმა საუკუნის მწვრთნელი. ალბათ იმიტომ, რომ ძნელი იყო.

არა მგონია, ფეხბურთელის დასახელებაზე ძნელი ყოფილიყო.

ანდა, გადაეცათ ჟოაო აველანჟისთვის საუკუნის პრეზიდენტის დიპლომი. ჟოულ რიმე მინც ძველად იყო და დარბაზსაც ვერ დატოვებდა.

იმ საღაშოს, ნაწვიარზე

თბილისის „დინამოს“ პირველი თაგაუ ეპროტასზე

გიორგი ანკლადიანი

ასლა ამის წარმოდგენა ეგებ ძნელიც იყო, მაგრამ თბილისში სტადიონი თავსხმა წვიმასიც საგსე იყო ხოლმე. ამ ქალაქში სექტემბერი წვიმიანი იცის, სექტემბერი კი სწორედ ის დროა, როცა ევროპაში საკლუბო ტურნირების პირველი მატჩები იმართება.

1972 წლის 13 სექტემბერი, ოთხშაბათი, წვიმიანი იყო. თავსხმამ ნაშუადღევს გადაიღო. პლენარის პროსექტის კიდებზე, მუშტაიდის ბალთან, უკვე მესამე წელიწადი იყო ქალაქის მთავარი მშენებლობა მიმდინარეობდა. ძველი, ოდესღაც ბერიას სახელობის სტადიონი დაენგრაით და მის ადგილას, მისივე პირველი ამშენებლის, არჩილ ქურდიანის პროექტით ახალი სტადიონი შენდებოდა. ამ სტადიონს სანაზე-

ვრო სახურავი ექნებოდა და იქ მისულ გულშემატკივართა უმეტესი ნაწილი წვიმას გადაურჩებოდა.

მესამე წელიწადი გადიოდა, რაც „დინამოს“ სახლად ქცეულიყო ვაკის პარკთან, მთის ძირას ჩადგმული პატარა „ლოკომოტივი“. ქარიან ადგილას მიხვედრილი „ლოკომოტივი“ თავისებურად კოხტა, რაღა თქმა უნდა, უსახურაო სტადიონი იყო. ბეტონის ნახევარკალზე გაფენილ სამ სექტორიან ტრიბუნას ადმოსავლეთიდან რკინის ხიმინჯებზე შედგმული „ჯუნგლები“ ამშვენებდა. ამ სტადიონის გამორჩეული თვისება ის გახლდათ, რომ თამაშის ცქერა ახლომახლო გორაკებიდან და ორ ტრიბუნას შორის დარჩენილი უსკამო სივრცეებიდანაც შეიძლებოდა. ასე რომ, 32 ათას ბილეთიან მაყურებელს ბევრი უბილეთოც ემატებოდა.

„ლოკომოტივის“ ერთი უცნაური ხიბლი ისიც იყო, რომ მსაჯები და ფეხბურთელები მოედანზე გვირაბიდან ამოდიოდნენ, გვირაბის თალი ჩრდილოეთ ტრიბუნის ერთ კიდებზე იდგა, მეორე კიდებზე კი ფლაგმტოკი, რომელზეც საბჭოთა კავშირის დროშა ფრიალებდა. ამ დროშას სეზონის გამოსწულ თამაშში საზეიმოდ აღმართავდნენ ხოლმე „დინამოსა“ და სტუმართა გუნდის კაპიტნები.

და სწორედ ეს „ლოკომოტივის“ სტადიონი შეიქნა მასპინძელი ისტორიული მოვლენისა, რომელიც მაშინ, ალბათ, არც ჩათვლებოდა ისტორიულ მოვლენად, რადგან საბჭოთა კავშირში ისტორიულ მოვლენად რეკლუდის თარიღი თუ ითვლებოდა. წინა წლის ჩემპიონატში მესამე ადგილზე გასული თბილისის „დინამოსათვის“ კი 1972

1972 წლის 13 სექტემბერს „ლოკომოტივის“ სტადიონზე „დინამოს“ ახალი ისტორია დაიწყო

ალექსანდრე კომაროვი

წლის 13 სექტემბერი, ოთხშაბათი, ნამდვილად იყო ისტორიული დღე.

აქამდე თბილისის „დინამოს“ ჯაკარტადან ვულვერჰემტონამდე ეთამაშა 137 საერთაშორისო თამაში. შეხვედროდა „ბაიათი“ დაწყებული, ბელუინგბით დამთავრებული, ყველას, მაგრამ არცერთი ამ თამაშთაგანი არ იყო ოფიციალური, ანუ სატურნირო.

ისტორიული მოვლენის არსი კი იმაში მდგომარეობდა, რომ „დინამო“ პირველად მოხვდა ევროთასების გათამაშებაში და 1/64 ფინალის წყვილში მეტოქედ ჰოლანდიური კლუბი, პაწაწინა ენსხადეს „ტვენტე“ ერვო.

რა იყო მაშინ მოღაში და ჰოლანდიური ფეხბურთი! რა იყო მაშინ რევოლუციური და ჰოლანდიური ფეხბურთი! ეს თვით ჩაკეტილ საბჭოთა კავშირშიაც, ინფორმაციაზე დამშუქლმა გულშმატიკერებმა იცოდნენ. „ფეიენორდს“ და „აიაქსს“ უკვე მოეგოთ თავიანთი პირველი დიდი ჯილდოები, რინუს მიხელისა და ერნსტ ჰაპელის წამოწყებულ ახალ საფეხბურთო სისტემებს წინ კიდევ უფრო დიდი ტრიუმფი ელოდა. პატარა ჰოლანდიური კლუბებიც ფეხს უწყობდნენ თავიანთი ლიდერებს. იმ წლის ჰოლანდიის ჩემპიონატში პირველი „აიაქსი“ იყო, მეორე „ფეიენორდი“, მესამე კი — სწორედ რომ „ტვენტე“, რომელმაც მთელ ბირველობაში მხოლოდ 13 (!) გოლი გაუშვა. „ტვენტეს“ კარში იდგა იმხანად ევროპის ერთ-ერთი საუკეთესო მეკარე, პიტ შრივერსი.

იმ წვიმიან დღეს თბილისის „დინამო“ თავისებურად, მზადყოფნით ელოდებოდა.

სამოცდაათიანი წლების პირველი ნახევარი როგორღაც გარდამავალი დრო იყო „დინამოსთვის“. მერამდენე სეზონი იყო, გუნდს ერთ სეზონზე მეტხანს მწვრთნელი არ შერჩენოდა. პირველი ჩემპიონი გუნდიდან „ტვენტესთან“ მატჩში მონაწილეობდა 1964 წლის ერთადერთი მედალოსანი, გურამ პეტრიაშვილი. ოცდაათერთმეტი წლის პეტრიაშვილივე იყო ყველაზე ასაკოვანი „დინამოელი“ იმ საღამოს „ლოკომოტივის“ სტადიონზე. „დინამოს“ ლიდე-

მიუნენის ოლიმპიადიდან ახალდაბრუნებულ თბილისელთა ჯაკარტის მართავ ხარცილავას ისპ საერთაშორისო მატჩში მოუწია თამაშა

რი, კაპიტანი და უპირველესი ვარსკვლავი კი გახლდათ მურთაზ ხურცილავა — სლავა მეტრეველის შემდეგ ყველაზე მეტი საერთაშორისო ტიტულის მფლობელი ფეხბურთელი: სწორედ იმ ზაფხულს ევროპის ვიცე ჩემპიონის მედალს დაუფლებული საბჭოთა კავშირის ნაკრების კაპიტანი.

სლავა მეტრეველს უკვე გადაელოცა თავისი მისიურა კლადიმერ გუცაევისთვის 60-იანი წლების ლეგენდარუ-

ლი თავდასხმის ადგილი უკვე სახელგაგარდნილ მეგოლეს, ვივი ნოდისა და 21 წლის დავით ყიფიანს ეჭირათ. გუცაევი 20 წლის იყო, ლევან ნოდია 23-ის. მარჯვენა მცველად მოთამაშე შოთა ხინგაგაშვილი ყიფიანის ტოლი გახლდათ. დაცვის ხაზი ყველაზე გამოცდილი და განთქმული ჩანდა. ნაკრების მუდმივი წევრი რევაზ ძიძუაშვილი მარჯვენა ფლანგს უწვდიდა, დაცვის ცენტრში კი ხურცილავას ვახტანგ ჭელიძე ეხმარებოდა. ახალგაზრდა ვარსკვლავად აღიარებული წაუძცველი და ტექნიკური მანუჩარ მანაძე ნახევარდაცვაში პეტრიაშვილისა და სიმპატიური დირიჟორის, მექსიკის მსოფლიო ჩემპიონატის მონაწილის, კახი ასათიანის მხარდამხარ თამაშობდა.

კარში 1970 წლის „ტორპედო“ — „პასტაკორის“ ტრაგიკული მატჩის შემდეგ ქუთაისიდან გადმოყვანილი დავით გოგია იდგა, რომელსაც კიდევ რვა სეზონს უნდა გაეწია გუნდის შეუცვლელი მეკარის ჯაჰანი და ქვეყნის ჩემპიონიც გამხდარიყო. წინა წელიწადს ავტოკატასტროფაში 20 წლისა დაღუპულიყო ბოლნისელი თემურ სტეფანია, ნიჭიერი მეკარე, რომელმაც ნახევარი სეზონის თამაში თუ მთავრო გუნდში.

„დინამოს“ წვრთნიდა გავრილ კაჩაღინი — საბჭოთა ფეხბურთის დიდი

„ტვენტეს“ მწვრთნელმა ანბან ხონმა თბილისელთაგან მივი ნოდია გამოარჩია

ალექსანდრე კოტორაშვილი

არც მები, არც ნაღები მოედანზე გამოვიდა კალში

გასახდელში ყუთი შემოიტანეს ყუთი ჰოლანდიის სავიზიტო ბარათებით, უჭკნობი ტიტებით იყო სავსე. ეს ტიტები სტუმრებმა მოედანზე ამოიტანეს და მაყურებლებს მიუძღვნეს. რაც გინდა თქვი და მაშინ სხვა სული ტრიალებდა.

მაშინ, გუნდები მოედანზე გავიდნენ. სტადიონის ხმაურში ეგებ არც მიგეჩვია ყურადღება, მაგრამ ჰოლანდიელები მათ ქვეყანაში დამკვიდრებული ტრადიციით, დღეს მსოფლიოში მიღებული „მუდმივი ნომრებით“ იყვნენ. ერთიანად ალისფერი ფორმები ემოსათ, მაისურას კი გულის მხარეს, მთელს სივრცეზე დასდევდა სამი თეთრი ზოლი. მეკარე შრიივერს ცისფერი სვიტერი ეცვა, რაც გაუგონარი ამბავი იყო საბჭოთა კავშირში, სადაც მეკარეები ძველებურად, შავი სამოსით თამაშობდნენ და უთამამეს სამეკარეო ფერად მუქი ლურჯი ითვლებოდა. ამ ფერის სვიტერი ემოსა გოგას, ზურგზე თეთრი ერთიანით. შრიივერსი მეოცე ნომრით თამაშობდა. დინამოელებს ძველი დინამოური ფორმა ეცვათ, თეთრი მაისურა, თეთრკანტუშემოვლებული ლურჯი ტრუსები და თეთრ-ლურჯი გეტრები. თეთრკანტიანი ტრუსები ძველი დინამოური ტრადიცია იყო, „ტვენტესთან“ შეხვედრიდან წლისა და ორი-ვენახევრის შემდეგ, იმავე „ლოკომოტივზე“, უკვე „ტოტენჰემის“ წინააღმდეგ „დინამოელები“ პირველად გამოვიდნენ უკანტო კიდეზე ჩაჭრილ ტრუსებით და ძველებური სამოსი ამის შემდეგ აღარც ცმიათ.

„ტვენტეს“ კი ვარსკვლავები ჰყავდა,

თუმცა, მათ ჯერ არავინ ეძახდა ვარსკვლავების. იგივე ტყუები, ვილი და რენე ვან დერ კერკოფები მხოლოდ იწყებდნენ აღმასვლას, თეო პარპლაცტი ნაკრებში იბრძოდა, რათა იოჰან ნეესკენსის ადგილი დაეჭირა ძირითადადში. იან იორინგს ნებისმიერი დიდი გუნდი აიყვანდა.

„ტვენტე“ იმას თამაშობდა, რასაც ჰოლანდიური ფეხბურთის მამები ქადაგებდნენ და საკმაოდ მოხდენილადაც. მოულოდნელი ის გამოდგა, რომ შრიივერსმა, რომელიც ძალიან ცოტას უშვებდა, თბილისში სამი გოლი გაუშვა. ამან მრავლისმნახველი კაჩალინიც კი გააკვირვა.

ის თბილისის „დინამო“, ტექნიკური, მოქნილი, თუმცა ტაქტიკურად და ფუნქციონალურად მთლად თანადროულად ვერ გამოიყურებოდა. სამაგიეროდ, „დინამოს“ ჰქონდა ერთი საუცხოო, ტრადიციული თვისება — აფეთქება იცოდა. თუ თამაში წაუვიდოდა და ნებისმიერ გუნდთან შეეძლო ბრძოლა ასეთ დროს „დინამომ“ გათამაშება იცოდა და მშვენიერი საცქერი იყო. იმ დროის თბილისელთა ერთ-ერთი თვისება ისიც იყო, რომ გუნდი ხშირად აფუჭებდა საგოლე მომენტებს. დინამოელთა შინუსი იყო მთვლემარე სტილიც, რაც გოლის გატანის შემდეგ დამშვიდებას გულისხმობდა.

და საჯარიმოში ბადალი არ ჰყავდა. სხვათა შორის, ამის შესახებ ჰოლანდიელთა მწვრთნელმაც ილაპარაკა თამაშის შემდეგ, იქაური ჟურნალისტები კი კაჩალინს ეკითხებოდნენ, ნოდია საბჭოთა ნაკრებში რატომ არ არისო.

ასე იყო თუ ისე, თამაში ხეირიანად არც გახურებულყო და ევროპულ გუნდებთან ჭიდილში გამოუცდელმა დინამომ პირველი გაკვეთილი მიიღო. მეხუთე წუთზე სტუმრებმა ტიპური ევროპული გოლი გაიტანეს. ასეთი გოლები და ასე თამაში მერე და მერე ჩვეული გახდა ჩვენებისთვის, მაგრამ მაშინ ამგვარი გოლი შემთხვევითობას უფრო ჰგავდა: შრიივერსმა თავისი საჯარიმოდან ლამის მთელს მოედანს გადაავლო ბურთი, რომელიც ჩვენი საჯარიმოს შორი-ახლოს პარპლაცმა მოიგდო და კუთხური მოიპოვა. კუთხური თავადაც მოაწოდა, დახვეული დონიერი კროსი და საჯარიმოში შემოვარდნილმა იორინგმა თავურით გახსნა ანგარიში. თბილისელმა მცველებმა ვერც კი მოასწრეს ხელის შეშლა.

„დინამოს“ თამაშის აწყობა გაუჭირდა, თბილისურ ბურთის გორებას სველი მინდორი გვარიანად უშლიდა ხელს. ჰოლანდიელები თამაშობდნენ ჰოლანდიურად, დაცვიდან გრძელი პასით ამოდიოდნენ, მარცხენა ფლანგზე ვილი ვან დერ კერკოფს აწვდიდნენ ბურთს, შუაში კი იორინგი ჰყავდათ. ამ ორმა პირველ ოც წუთში კინაღამ გაზარდა ანგარიში. განსაკუთრებით გაუჭირდა მოძუაშვილს, რომელიც ტყუისცად ვილის ებრძოდა თავის ფლანგზე და რომელსაც ზურგსუკან ჯილდოებთან ერთად დაძაბულ და მომპანცე ბურთს, სეზონიც ჰქონდა. მერე გახეთქებამ ისიც კი დაწერეს, მერამდენე თამაშმა, მოძუაშვილი პირდაპირ თვითმფრინავიდან მოდის მოედანზეო.

მოკლედ, „დინამოს“ გაუჭირდა, მა-

გრამ ოც წუთში მაინც გაიტანეს საპასუხო ბურთი. ეს გოლი უფრო შემთხვევისა და გვივი ნოღიას სხარტი გონების ნაყოფი იყო, ვიდრე კომბინაციური თამაშის შედეგი. პეტრიაშვილმა თავისი ფლანგიდან ჩაკიდა ბურთი საჯარიმოში და ტვენტელი მცველები წაპით შეყოვნდნენ, რადგან თამაშგარე ეგონათ, გონსმოსულებმა კი კარში ჩადგომითაც ვეღარ შეუშალეს ხელი ნოღიას.

ამ გოლმა მასპინძლები გახსნა და გააღალა, თამაშის იშტაზე მოიყვანა, თუმცა, თბილისელთა ნახევარდაცვა მაინც ვერ უმკვლევებოდა სტუმრებისას, რომლებიც არცთუ მაღალ ტემპში თამაშობდნენ, მაგრამ ბურთს უკეთ ათამაშებდნენ და გამჭოლი გადაცემებით ამარაგებდნენ ფლანგებს. საერთოდაც, „ტვენტე“ უფრო სხარტი და მოძრავი გუნდი ჩანდა და თუ „დინამოს“ კოჩინი ექნებოდა, ისევე იმპროვიზაცია და ცალკეულ მოთამაშეთა ოსტატობა. რვა ჰოლანდიელი მოქმედებდა თავის ნახევარზე და ბევრად მეტს დარბოდა, ვიდრე თბილისელები. თამაშის შემდეგ ერთ-ერთი რეცენზენტი ერთგვარი ეფექტის მოსახდენად შენიშნავდა, როცა ხურცილავა ჯარიმას ურტყამდა, თავის საჯარიმოში ცხრა ჰოლანდიელი იდგაო. განსხვავებაც ამაში იყო, ცხრა ჰოლანდიელი თავის საჯარიმოში იდგა და საჭიროებისამებრ იპყრობდა შუა მოედანსაც.

და მაინც, თამაში უკვე „დინამოსი“ იყო, რადგან „დინამოს“ გვივი ნოღია ჰკავდა.

მეორე ტაიმი თითქმის ისევე დაიწყო, როგორც პირველი. გოგია ერთ მეტად საშიში ჩაწოდებას მოხსწვდა. ჩა-

მწოდებელი კი ტრავმირებული რენე ნოტენი იყო, რომელიც მცირე ტრავმის მიუხედავად მაინც გამოუშვა მოედანზე კონმა. სხვათა შორის, რენე ნოტენი ერთგვარად ისტორიული ფიგურაც არის თბილისის „დინამოსის“. ამ შეხვედრიდან თითქმის ცხრა წლის თავზე, სწორედ ნოტენი იყო იმ „ფიენოროდის“ კაპიტანი, „დინამომ“ რომ გამოითქმა თავისი თასის ნახევარფინალიდან. იგივე ნოტენი, ერთადერთი ფეხბურთელია, რომელმაც ორ სხვადასხვა კლუბში თამაშისას ორჯერვე გაუტანა გოლი „დინამოს“, პირველად ენსხადეში, მეორედ კი როტერდამში.

ამ მომენტებიდან ხუთიოდ წუთში გვივი ნოღიამ სწრაფი კედელი გაითამაშა მანაიქესთან, ჰოლანდიელ მცველს აუბრა გვერდი და ურთულესი მდგომარეობიდან, შემობრუნებით ჩააჭვდა ბურთი შრიივერის კარის მარჯვენა ზედა კუთხეში!

ეს ზღაბრული გოლი სწორედ ის იყო, რაც ასე სჭირდებოდათ თბილისელებს ამგვარ თამაშებში. ეს ხელ-ფეხს უხსნიდა ხასიათის, განწყობის გუნდათ ცნობილ, ემოციურ „დინამოს“. ამას ისიც დაერთო, რომ ჰოლანდიელები ერთგვარად მოიქანცნენ და თითქოს გადაწყვიტეს თბილისელთა შტურმისთვის გაეძლოთ და ამგვარი ანგარიში შეენარჩუნებინათ. სტადიონის გუგუნის ხმაში კი თანდათან ცხადი შეიქნა, რომ ჰოლანდიელებს მხოლოდ ამოსუქთვა სწავლიათ, რომ ისინი არაფერს შევარჩენენ. შორეული დარტყმების სერია აი, სტუმართა იარაღი ამ წუთებში. განთქმული ჰოლანდიური იარაღი. ვინ იცის, ეგებ ამიტომაც მოისმოდა მესამე სექტორიდან, განთქმული გულშე-

მატკიერის გოგი დემეტრადის მთავრობის შემახილი: „დაარტყით! დაარტყით! დაარტყით!“

სწორედ ამ წუთებში შეცვალა კანალინმა ფლანგის მოთამაშე: გუცაევის ნაცვლად ლევან ნოღია შეიყვანა. შემცვლელამდე ბურთი სულ სამ-ოთხჯერ მივიდა, თუმცა, სწორედ იგი შეიქნა მშვენიერი გაჭრის და მესამე გოლის შემოქმედი. უმცროსი ნოღიას „პრასტრელს“ საჯარიმოში ყიფიანი შეეგება და 3:1 ამ დროს შეხვედრის დასასრულამდე თხუთმეტი წუთიდა რჩებოდა. თამაში გაკეთებულია! ძველი თბილისური სენი. თამაში გაკეთებულია! ორი ბურთის სხვაობა კარგი საგზაა საპასუხო მატჩისთვის! თამაში გაკეთებულია! მაგრამ არც არის გაკეთებული, რადგან ჩვენი სისუსტეები მათ უკვე კარგად იციან, ჩვენ კი უკვე ვიცით, რომ ევროპული გუნდები თამაშისას არ ისვენებენ. ეს 70-იანი წლების დასაწყისია, ფეხბურთი სხვანაირი ხდება. პატარა სტადიონს კი ჯერ სიხარული არ განელებია და ვილი ვან დერ კერკოფი კვლავ არ ასვენებს მომუშაველს, ბურთს განზე გაივდებს და მახვილი კუთხიდან, ლამის ფეხიდან წასულ ბურთს ურტყამს ახლო კუთხეში. გოგია ოდნავ აგვიანებს ნახტომს, თუმცა ბურთი ძელს ხვდება. ძელს ხვდება და საჯარიმოს შუაგულსკენ მიფრინავს. იქ კი უკვე მერამდნედ მარტო იორინგი, რომელიც მოღიავებულ კარში გზავნის ბურთს...

2:3 და უკვე აზრი არა აქვს იმის თვლას, თუ რამდენი საგოლე დარტყმა გაუცუდლათ იმავე გვივი ნოღიას, ელევანტურ ასათიანს, გამოცდილ პეტრიაშვილს. დარჩენილ დროში აღარაფე-

1970-იანი წლების დასაწყისის „ბანბა“. ღვანახ მარცხნიდან: გროკენარი, ღა ფრიესი, იორინგი, შტრაიერი, შრიივარსი, ნოტენი, შვახლა, ზუილვა, ორანანი, ბრუნიანი. სხალან: ვან ირსალი, ლოლანსტაინი, პალკლაბტი, ტიისანი, ვან ღარ პალი, ღროსტი, ახანბარგი, ბრინესი

თბილისის „დინამო“ ევროთასებზე

საქართველო
საფეხბურთო ფედერაცია

1972	უეფას თასი	1/32 ფინალი	დინამო — ტვენტე (ენსხედე, ჰოლანდია)	3:2, 0:2
1973	უეფას თასი	1/32 ფინალი	დინამო — სლავია (სოფია, ბულგარეთი)	4:1, 0:2
		1/16 ფინალი	დინამო — ოფე (ბელგრადი, იუგოსლავია)	3:0, 5:1
1976	თასების თასი	1/8 ფინალი	დინამო — ტოტენჰემ ჰოთსპური (ლონდონი, ინგლისი)	1:1, 1:5
		1/16 ფინალი	დინამო — არდიფ სიტი (კარდიფი, უელსი) — დინამო	1:0, 0:3
1977	უეფას თასი	1/8 ფინალი	დინამო — მტკ (ბუდაპეშტი, უნგრეთი)	1:4, 0:1
		1/32 ფინალი	დინამო (მილანი, იტალია) — დინამო	0:1, 0:0
		1/16 ფინალი	დინამო — ბე კოპენჰაგენი (დანია) — დინამო	1:4, 1:2
		1/8 ფინალი	დინამო — გრასჰოპერი (ციურიხი, შვეიცარია)	1:0, 0:4
1978	უეფას თასი	1/32 ფინალი	დინამო — ნაპოლი (ნეაპოლი, იტალია)	2:0, 1:1
		1/16 ფინალი	დინამო — შტურმ (ბერლინი, დასავლეთ გერმანია) — დინამო	2:0, 0:1
1979	ჩემპიონთა თასი	1/16 ფინალი	დინამო — ლივერპული (ინგლისი) — დინამო	2:1, 0:3
		1/8 ფინალი	დინამო — შამბურგი (გერ) — დინამო	3:1, 3:2
1981	თასების თასი	1/16 ფინალი	დინამო — კასტორია (საბერძნეთი) — დინამო	0:0, 0:2
		1/8 ფინალი	დინამო — უოტერფორდი (დუბლინი, ირლანდია) — დინამო	0:1, 0:4
		1/4 ფინალი	დინამო — ვესტ ჰემ იუნაიტედი (ლონდონი, ინგლისი) — დინამო	1:4, 1:0
		1/2 ფინალი	დინამო — დინამო — ფეიენორდი (როტერდამი, ჰოლანდია)	3:0, 0:2
1982	თასების თასი	ფინალი	დინამო — დინამო — კარლ ცაისი (იენა, გერ)	2:1
		1/16 ფინალი	დინამო — გრაცერ აკ (გრაცი, ავსტრია)	2:0, 2:2
		1/8 ფინალი	დინამო — ბასტია (საფრანგეთი) — დინამო	1:1, 1:3
		1/4 ფინალი	დინამო — ლეგია (ვარშავა, პოლონეთი) — დინამო	0:1, 0:1
		1/2 ფინალი	დინამო — სტანდარდი (ლიეჟი, ბელგია)	0:1, 0:1
1983	უეფას თასი	1/32 ფინალი	დინამო — დინამო — ნაპოლი (ნეაპოლი, იტალია)	2:1, 0:1
1987	უეფას თასი	1/32 ფინალი	დინამო — ლოკომოტივი (სოფია, ბულგარეთი) — დინამო	3:1, 0:3
		1/16 ფინალი	დინამო — ვიქტორია (ბუქარესტი, რუმინეთი) — დინამო	1:2, 0:0
		1/8 ფინალი	დინამო — ვერდერი (ბრემენი, გერ) — დინამო	2:1, 1:1
1993	ჩემპიონთა თასი	შესარჩევი ეტაპი	დინამო — ლინფილდი (ბელფასტი, ჩრდ. ირლანდია)	2:1, 1:1
<i>მხატვრების მემორიალური მემორიალისთვის უეფა თბილისის „დინამო“ მოხსნა ტურნირთან</i>				
1994	უეფას თასი	შესარჩევი ეტაპი	დინამო — უნივერსიტატია (კრაიოვა, რუმინეთი)	2:0, 2:1
		1/32 ფინალი	დინამო — ტიროლი (ინსბრუკი, ავსტრია)	1:0, 1:5
1995	უეფას თასი	შესარჩევი ეტაპი	დინამო — ბოტევი (პლოვდივი, ბულგარეთი) — დინამო	1:0, 1:0
1996	უეფას თასი	I შესარჩევი ეტაპი	დინამო — გრევენმახერი (ლუქსემბურგი)	4:0, 2:2
		II შესარჩევი ეტაპი	დინამო — დინამო — შიოლდე (ნორვეგია)	2:1, 0:0
		1/32 ფინალი	დინამო — ტორპედო (მოსკოვი, რუსეთი) — დინამო	0:1, 1:1
		1/16 ფინალი	დინამო — ბოაფიშა (პორტუ, პორტუგალია)	1:0, 0:5
1997	ჩემპიონთა ლიგა	I შესარჩევი ეტაპი	დინამო — კრუზეიდერსი (ბელფასტი, ჩრდ. ირლანდია) — დინამო	1:3, 1:5
		II შესარჩევი ეტაპი	დინამო — ბაიერი (ლევერკუზენი, გერმანია) — დინამო	6:1, 0:1
	უეფას თასი	1/32 ფინალი	დინამო — მკც (მოზირი, ბელარუსი) — დინამო	1:1, 0:1
		1/16 ფინალი	დინამო — სპორტივნი (პრაგა, პორტუგალია) — დინამო	4:0, 1:0
1998	ჩემპიონთა ლიგა	I შესარჩევი ეტაპი	დინამო — ვლადივნი (შკოდრე, ალბანეთი)	1:0 (3:0), 1:3
<i>თბილისურ მატჩში „ელაჟინამ“ ოქმში განუცხადებელი ფეხბურთელი ათამაშა, რისთვისაც უეფამ „დინამოს“ ჩაუთვალა მოგება 3:0</i>				
	უეფას თასი	1/32 ფინალი	დინამო — ატლეთიკი (ბილბაო, ესპანეთი)	2:1, 0:1
1999	ჩემპიონთა ლიგა	II შესარჩევი ეტაპი	დინამო — ვილემ II (ტილბურგი, ჰოლანდია) — დინამო	3:0, 3:0
2000	ინტერტოტოს თასი	I შესარჩევი ეტაპი	დინამო — ზიმბრუ (კიშინიოვი, მოლდოვა)	2:1, 0:2
			დინამო — სტანდარდი (ლიეჟი, ბელგია)	2:2, 1:1

რი შეიცვალა.

ორი კვირის თავზე კი, რენე ნოტენი და იან იორინგი თითო უპასუხო გოლს გაუტანენ თბილისელებს და უეფას თასის გათამაშებას დაატოვებინებენ.

მანამდე კი „ლოკომოტივი“ გასახდლებს შემოჯარულ შურნალისტებს მურთაზ ხურცილავა ეტყვის: „რატომღაც მეონია, რომ შემდეგ ეტაპზე ჩვენ გავალთ: ჰოლანდიელი რეპორტიორები გოლს ულოცავენ თავიანთ, „მკელ“ ნაცნობს, ახალგაზრდა ფიფიანს ანტუან კონი კი ამბობს, რომ ეჭვიც არ ეპარება რომ მეთექვსმეტედფინალში გაიყვანს გუნდს, ის ნოდას აქებს და თბილისელთა ნახევარდაცვას ნელ გათამაშებას უწუნებს.

„ლოკომოტივი“ კი ნელ-ნელა იცლებს. პირველი ევროპული თამაში დასრულებულია. ასეა თუ ისე, თბილისის „დინამო“ გამარჯვებით დგამს პირველ ევროპულ ნაბიჯს.

ის თბილისის „დინამო“ კარგი გუნდი იყო. ეგებ არ ჰქონდა ის, რაც უკვე ესწავლათ მოწინავე ევროპულ გუნდებს, მაგრამ რაც ჰქონდა, ნაღდად ჰქონდა და იმ პატარა სტადიონზე ნებისმიერის წაქცევა შეეძლო. რაც იყო, მინდორზევე ეწერა — ეს იყო ემოციებისა და კოხტა სამხრეთული მანე-

რის გუნდი, უფრო სამოციანი წლების მიწურულის სულია, ვიდრე სამოცდაათიანების დასაწყისის ავანგარდული ფინისა. ეს „დინამო“ იყო და „დინამოს“ ფეხბურთის თამაშობდა. მოედ-

ნზე ყველაფერი ჩანდა, ხასიათებიც, განცდებიც, ჭრიცა და ლხინიც და განადიდებული არ არის, ფეხბურთის რომ ცხოვრების სტილის, ხასიათის, ყოფის სურნელის ჩვენება შეუძლია?

სტატიის გამომცემელია ამ დროის ქართული პრესის მხალეები. კერძოდ: ვ. ქანიშვილის, ვ. ქიქაძის, ალ. რონდელის, ვ. აკოფოვის რეპორტაჟები ასევე, თვითმხადველია ზ. ფიცხერია, ირ. ბერიაშვილის ნააზრობა.

დინამოელები მატჩის საჯარიმოში ჩინაბუნალ თამაშობდნენ

თბილისის „დინამო“ კრისტოპოლი

პრაპიტიარი კოსმეტიკა

ბაღრატი კიტილაძე

მამუკა კვანტალიანი

შენდებ... ცოტა გასაკვირიც კია, მაგრამ ფაქტია, ვაკეში ახალი, კოსტა სტადიონი შენდება. ბოლო ათი წლის მანძილზე უფრო

ნგრევას ვართ ჩვეულები. ინგროდა ქვეყანა, სისტემა, ნაგებობები. თქვენ წარმოიდგინეთ, ისიც კი გაცამტვერების პირასაა, რაც ამ ათ წელიწადში აშენებულა. ახალი სტადიონის აშენების იდეა

რკინიგზის დეპარტამენტს, მის ხელმძღვანელ აკაკი ჩხაიძეს ეკუთვნის. ადგილს შერჩევა, ბევრი ფიქრი არ სჭირდებოდა. ირგვლივ სიმწვანე და სილამაზე, მიწაც ისტორიული. ბევრი დაბადებულიც არ იყო, ვაკე-

კლასიან მწვანე ზღაპარი

მიხეილ სურგულაძე

კლასიის დამრიგებელი ბიჭებს ყოველდღე დაჟინებით გვათვალისწინებდა, თმა ან ბაკები ზედმეტად მოზრილი ხომ არ აქვთო. არ შეიძლებოდა. ის კი არა და ჩემზე უფროსები, იმ ასაკისანი, სადამოლობით ქუჩაში უკვე დამოუკიდებლად რომ გადიოდნენ, მილიციელებს დაუჭერიათ, განყოფილებაში წაუყვანიათ, გაუკრეჭიათ და გამოუშვიათ...

თუმცა, მათ ჯინაზე გრძელთმაინი ბიჭები მაინც მყავდა ნანახი — არალეგალურად შემოტანილი ფირფიტის გარეკანზე და რაღაც ფოტოზე. იმ დღეს კი, კიდევ უფრო უცნაუ-

რი რამ, წვერიანი კაცები ვიხილე რამდენიმე ერთად! ერთი სიტყვით, 1975 წელი იყო და თბილისში ამხანაგური თამაშის ჩასატარებლად თურქეთიდან „ტრაბზონს-

ფორი“ ანუ, იმდროინდელი პრესის თანახმად „ტრაბზონ სპორტი“ ჩამოვიდა. „დინამოს“ სტადიონს რეკონსტრუქციას უკეთებდნენ, ქალაქის მთავარი სარიბიელი „ლოკომოტივი“ გა-

ბადრი კატილაძე

რველად სათამაშო მინდორს მიჰხედეს. დრენაჟი, ახალი გაზონი... მეორე ნელინაღია, მინდორი ისვენებს. ბალახიც მომაგრდა. მართალია, ცოტა სიყვითლე შეჰპარვია, მაგრამ რკინა-ბეტონისაგან გამოყოფილ მტვერს ქარი გადაბერტყავს და ყველაფერი რიგზე იქნებაო, ამბობენ სპეციალისტები.

თავიდან ტრიბუნების აშენებას რომ შეუდგნენ, როდის დამთავრდებაო, გავიფიქრეთ. დღეს რკალი შეკრულია, თითქმის აშენებული, მოპირკეთებაც მალე დაიწყება.

30 ათასი ინდივიდუალური სკამი დაამშვენებს ვაკის სტადიონს. სკამები შეკვეთილია, თითოეული 7 დოლარი დაჯდა და მათ დღე-დღეზე მოეღიან.

ალბათ, იშვიათად შეივსება „მიხეილ მესხის“ ტრიბუნები, მაგრამ საქართველოს კიდევ მოულის ისეთი მატჩები, როცა გაცილებით მეტი ქომაგი სტადიონს მიღმა დარჩება. ყველას „მიხეილ მესხი“ ვერ გასწვდება, ცოტა სხვაგვარად უნდა იფიქროს.

გასახდლები აღმოსავლეთ ტრიბუნის ქვეშ იქნება მოთავსებული მწვრთნელ-ფეხბურთელები და მსაჯედლეგატები აღმოსავლეთიდან შეაბიჯებენ მინდორზე. ამ დროს მწვრთნელებს, სათადარიგოებს და სხვებსაც მოედნის გადაკვეთა მოუწევთ, რათა კუთვნილ ადგილზე, დასავლეთით მოკალათდნენ. თამაშის დროს შეცვლილი მოთამაშე გასახდელამდე როგორც მიაღწევს, ესეც საფიქრალია, მაგრამ ეტყობა, სხვა გზა არ იყო.

გასახდლები და საპატიო სტუმართა ლოჯის, სხვადასხვა ოთახისა და კაბინეტის კომფორტულად მოწყობას უცხოური ფირმა კისრულობს. შეთანხმება თურმე მიღწეულია, ხელშეკრულებაც გაფორმებული.

უკვე დიდი ხანია, პროექტორთა დასამონტაჟებელი ბოძები თითქმის მთელ ვაკეს გადაჰყურებენ. დიდხანს იდგნენ მყარად, თუმცა უქმადაც. დღეს იქ მონიკელებული პროექტორები დაუმონტაჟებიათ. „მიხეილ მესხს“ 1 200 ლუქსი გაანათებს.

ცოტა მოშორებით, უცხოსავით დგანან განათების ბოძები. ორიოდ

ში ბურთი რომ გორდებოდა. არაერთ ცნობილ მობურთალს უთამაშია იქაურ მინდორზე. სულ თავიდან ერქვა „ბურევესტნიკი“, მერე „ლოკომოტივი“. ახლა ლეგენდარული ქართველი ფეხბურთელის, მიხეილ მესხის სახელს ატარებს.

სულ ცოტა ხანიც და „მიხეილ მესხი“ იქნება თანამედროვე, სუფთა საფეხბურთო სტადიონი. არცთუ დიდი, მაგრამ კოხტა, ისეთი, ფიფასა და უეფას ყველა მოთხოვნას რომ დააკმაყოფილებს.

არავის უფიქრია, ძველი კოსმეტიკურად შეელამაზებინა. ძველი სტადიონი თავიდან ბოლომდე დაინგრა. ასაშენებლად იქაურობა ზედმინევენით მისანორ-მოასნორეს და დაინყო.

იქნებ შეცდომაც კი იყო, მაგრამ პი-

ხლდათ. და, მამამ ფეხბურთზე წამიყვანა. ტელევიზორში უკვე მრავალჯერ ნანახი ცხადად ვიხილე.

სტადიონის შესასვლელს ჭავჭავაძის მხრიდან მივაღექით. თავი ჯიუტად მარჯვნივ მივატრიალე, არ მინდოდა მოედნის თუნდაც პატარა მონაკვეთისთვის მომეკრა თვალი, რადგან საკუთარ თავს დიდ ეგვიპტს ვუმზადებდი: ერთი, ორი, სამი... აბა გაახილე თვალები!

და „დინამომ“ „ტრაბზონსფორთან“ ანუ „ტრაბზონ სპორტთან“ 0:1 წააგო, მაგრამ, მერე რა. მაშინდელი „დინამო“ ხომ აგებდა. ყოველ შემთხვევაში ჯერ ვერ იგებდა. სამაგიეროდ მოედანი მწვანე იყო, რაც რა თქმა უნდა ვიცოდი, მაგრამ ასე მწვანე თუ იქნებოდა მაინც ვერ წარმოვიდგენდი. სამაგიეროდ გუნდებს

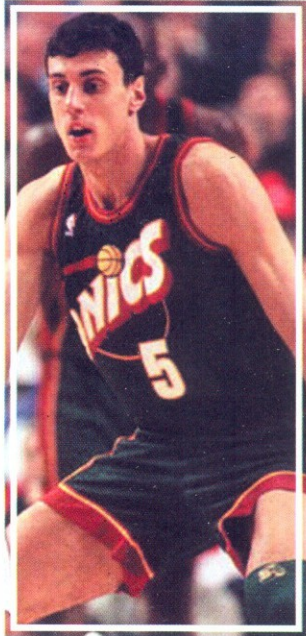

ბურაბ დოლაჯაშვილი

1979 წლის 21 ნოემბერი. „ლოკომოტივის“ სტადიონი, სსრკ-სა და გფრ-ის ახალგაზრდალ ნაარბთა მატჩი (2:0). პუტხურს ანვლის ჯიკვლი ანდრეი ბალი

სხვადასხვა

სტეფანია ბაღუი

„ნთსმა“ მაშინვე დაინახა ის, რისი ხილვაც გაუხარდებოდა — წერს „ნიუ იორკ პოსტი“.

„ნთისი“ (ბაღეები) ეროვნული საკალაბურთო ასოციაციის გუნდი — „ნიუ ჯერსი ნთისი“ აღმოსავლეთ კონფერენციის ატლანტიკის დივიზიონის მაჩანჩალა და საშველად ქართველ სტეფანიას უხმბო.

ვლადიმერ სტეფანია, 24 წლის თბილისელი ბიჭი, პირველი ქართველი პროფესიონალი კალაბურთელია. წინა სეზონი „სიეტლ სუპერსონიქსში“ ჩაამთავრა. სეზონთაშორისი პერიოდი „ნიუ იორკ ნიქსში“ და „ტორონტო რეპტორზში“ გაატარა, მაგრამ წარუმატებლად — ჩემპიონატის დაწყების წინა დღეს იგი დაითხოვეს. თვენახევრიანი უქმობის შემდეგ ის დაინახეს „ნიუ ჯერსი ნთისის“ მწვრთნელმა ბაირონ სკოტმა თავისთან იხმბო. სკოტი და სტეფანია ძველი ნაცნობები არიან. ევროლიგის 1996-97 წლების გათამაშებაში ისინი ერთმანეთს მოედანზე შეხვედრიან. მაშინ სკოტი

კარიერას საბერძნეთში ამთავრებდა, სტეფანია კი სლოვენურ კლუბში თამაშობდა.

ნიუჯერსელებს ქართველის დიდად ეიშედებათ. ამის დასტურად ბაირონ სკოტის სიტყვებიც იკმარებს: „სტეფანიას რომ ვუყურებ ვლადე დივაციის ახალგაზრდობა მავონდება. ამ ბიჭს კარგი სროლა აქვს, სწრაფია და ბურთსაც რიგიანად ფლობს.“

სახალსო ფიგუ

მოგეხსენებთ, „ფრანს ფუტბოლი“ ევროპელ ჟურნალისტთა აზრს იკვლევს და კონტინენტის საუკეთესო ფეხბურთელს ასახელებს, ფიფა მსოფლიოს უძლიერესი მოთამაშის ვინაობას მისი წვერი ქვეყნების ეროვნულ ნაკრებთა თავკაცებს ეკითხება, ხოლო „უორლდ სოკერი“ გულშემატკივრებს გამოიკითხავს.

2000 წელს გულშემატკივართა აზრი ჟურნალისტებისას დაემთხვა — საუკეთესოდ პორტუგალიის ნაკრებისა და მადრიდის „რეალის“ ვარსკვლავი ლუიშ ფიგუ აღიარეს.

ფიგუს სასარგებლოდ ხმა გამოიკითხულთა 26-მა პროცენტმა მისცა. მეორე და მესამე ადგილებზე კი ესეც „ფრანს ფუტბოლის“ გამოკითხვის მსგავსად ფრანგი ზინედინ ზიდანი და უკრაინელი ანდრეი შეჩენკო გავიდნენ.

„ფრანს ფუტბოლისა“ და ფიფას პოპულარული გამოკითხვების გარდა არსებობს კიდევ ერთი ყოველწლიური რეფერენდუმი, რომელსაც ყოველთვიური ინგლისური ჟურნალი „უორლდ სოკერი“ ატარებს.

სკანდალის გოლო

გორბლის წვერი ვილი ვოე იყო. ხნეირი, პატიოსანი შეხედულების კაცი, რომელიც ორი წლის წინ საფრანგეთ-ბელგიის საზღვარზე დააკავეს და ველოსპორტში აკრძალულ ნივთიერებათა მრავალფეროვანი და მოზრდილი მარაგი უპოვეს. და აფორდა...

„ფესტინას“ გუნდის მასაჟისტმა არ ისურვა განტეკების ვაცად ყოფნა, ენას კლიტე ახსნა და სკანდალური სურათი დახატა: დოპინგის მიღება მთელი გუნდის მიზანმიმართული პოლიტიკა ყოფილა და არა ერთეული შემთხვევა. გაივსო საქმეთა მთელი ტომები და დაგროვილმა მასალამ გასული წლის ბოლოს ფრანგულ ლილში სასამართლო პროცესის დასაწყებად იკმარა. პროცესზე დოპინგის მოყვარულთა სიამ ებიდემიის სიჩქარით განაგრძო ზრდა, ბოლოს კი მოსამართლე დანიელ დელეგოვი ყალბზე შემდგარი თმებით განაგრძობდა პროცესს, რადგან საქმე კარგა ხანია, გასცდენოდა „ფესტინას“ საზღვრებს.

აკრძალული ნივთიერებებით თითქმის ველოსპორტის მთელი სამყარო სარგებლობდა, მათ შორის, „ტურ დე ფრანსის“ ორჯერ მობეები ამერიკელი ლენს არმსტრონგიც — ამგვარი გახლდათ ფარდის ახლის კულმინაციური შედეგი. მაგრამ 22 დეკემბრის სასამართლო ვერდიქტი შედარებით რბილი გამოდგა: ველომობილთაგან მოთავარი ბრალდებული რიშარ ვირანკი (ფოტოზე) გაამართლეს, მხოლოდ „ფესტინას“ დირექტორი ბრუნო რუსელი ჩასვეს ერთი წლით და 50 ათასი ფრანკი ჯარიმა შეაწერეს. ხოლო ვოე, ამ საქმის თავი და თავი, ათთვიანი პატიმრობითა და 30 ათასი ფრანკით დასაჯეს.

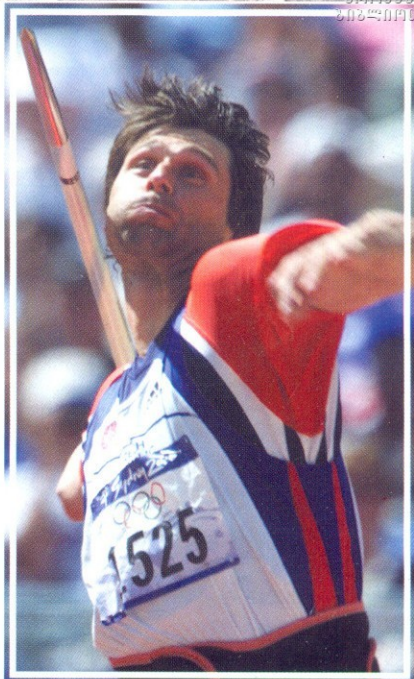
აი, ქალი! აი, კაცი!

2000 წლის საუკეთესო მძლეოსნები მონაკოში დასახელდნენ. ქალთა რჩეული ვინ უნდა ყოფილიყო, თუ არა მარიონ ჯონსი? მარტო წლებულს მისი მოგებული მედლები ზოგი სახელოვანი სპორტსმენის მთელს კარიერას ეყოფოდა, თუმცა ჯონსი

ამითაც უკმაყოფილო დარჩა: სიდნეის ოლიმპიადაზე ხუთი ოქროს მოპოვება ჰქონდა ჩაფიქრებული. ხუთი კი აიღო, ოღონდ იქიდან ორი ბრინჯაოსი — სივრცეზე ხტომასა და ესტაფეტაში უღალატა იდბაღმა. მაგრამ ლაურეატის გამოსავლენად კაზინოების ქალაქში შეკრებილ კომისიას არ უყოყმანია, ჯონსის აღმაფრენა სხვებისაზე გაცილებით აშკარა ჩანდა.

კაცებში კი კონკურსი მძაფრი იყო და გამარჯვებულაც ოლიმპიურ ჩემპიონთაგანი, რადგან ჩენ იან ფელეზნიზე ნაკლებად არ წარმოჩენილან სიდნეიში მორის გრინი, მაიკლ ჯონსონი და სხვა მრავალი. საბოლოო დასკვნის გასაკეთებლად ფიურიმ, ეტყობა, დამატებითი მოსაზრებები გამოიყენა: აწ უკვე სამგზის ოლიმპიური ჩემპიონი, შუბისმტყორცნელი ფელეზნი ვეტერანია, ბოლო ოქროსკენ მისმა გზამ სულ ტრავმებსა და ტკივილზე გაიარა.

მამ, წლის ქალი — მარიონ ჯონსი! წლის კაცი — იან ფელეზნი!

ვილას ჭკვიანის ნაკვალევზე

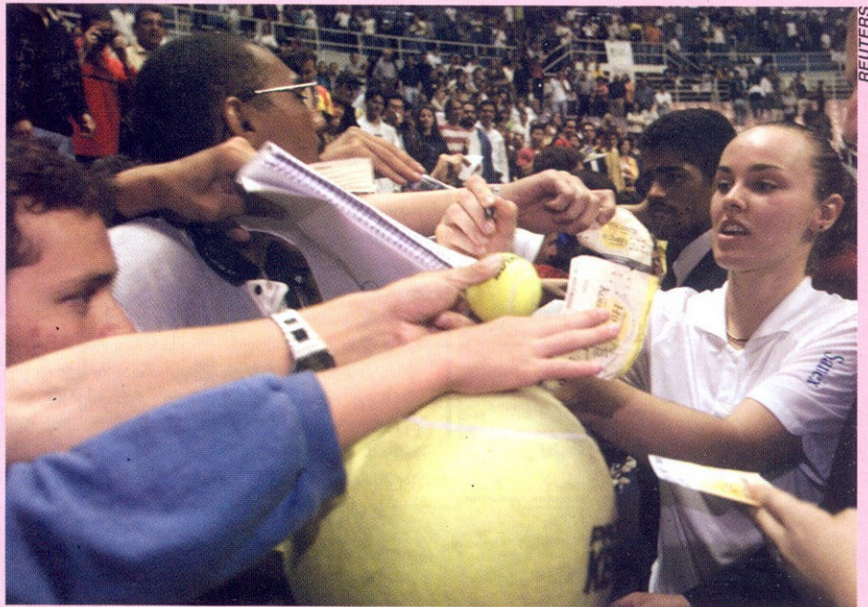
ჰმრ კიდევ როდის იყო, მგონი ეგვიპტეში ვიღაც ჭკვიანმა პირველად ნავზე აფრის დამაგრება მოიფიქრა და ქარის ექსპლოატაციას შეუდგა. იქიდან მოყოლებული სულ გვეგმის ტრირემა, ფელუკა, ფრეგატი, შუნა და ასი მისთანა. შემდეგ საზღვაო გზები ნაირნაირმა ძრავებმა დაიპყრეს და რამდენიმე ევზოტიკურ მოპიკანთან ერთად იალქნები მხოლოდ იახტებს შექორჩათ, პატარა სპორტულ გემებს, რომელთაც ევზოტიკური მხოლოდ აფრა აქეთ, თორემ იმდენ ელექტრონულ აპარატურას, ზეთანამედროვე მექანიკას და კომპიუტერს, იახტებზე რომა, ზოგ ლაინერზე ვერ ნახავს კაცი.

გმირთა ნაკვალევზე დადიან საქვეყნოდ ცნობილი რეგატების მონაწილენი და ამ ზამთარში მაინც მათი ფრიალი სიუხვე იგრძნობა. სექტემბერში ინგლისური საუთჰემპტონი „BT ჩელენჯმა“ დატოვა, ოქტომბერში პორტსმუთის ნაპირს „თაიმს კლიპერი“ მოსწყდა, ზოლო ნოემბრის დამდეგს ფრანგული ლე საბლ დოლონიდან „ვენდი გლოუბის“ სახელით 24 იახტა გავიდა, თითოზე თითო კაცითა და ურთულესი ამოცანით, საფრანგეთშივე მიწაზე გადაუსვლელად დაბრუნება რომ ეწოდება. „ვენდი გლოუბი“ სამ თვეზე მეტს გასტანს, ორი დანარჩენი — თითქმის წელიწადს. წინაა ქარიშხალი, წვიმა, ტალღები, სიცივე, სიცხე, უძილობა... და ბლომად ასეთი კოხტა ფოტოც, აქ რომ ხედავთ.

შარდები, ჩაახა.

კონტინენტიდან კონტინენტზე ფრენის, ჩემოდნების მუდმივი ჩალაგება — ამოღებებისა და 40 გრადუსიანი სიცხიდან გამობარგების შემდეგ, ყველაზე საერთაშორისო სპორტის — ჩოგბურთის დაბაშვრალ პროფესიონალებსაც ეღირსათ მცირე საშობათ არდადეგები. თუმცა მანამ, ნოემბერსა და დეკემბრის დასაწყისში მორიგი მ იმე სეზონი ქალთა, კაცთა და გუნდურმა მსოფლიოს ჩემპიონატებმა დააგვირგვინა.

REUTERS

მარტინა ჰინგისს ამერიკაშიც ქოვაგობენ

აკთანდილ სვანიძე

ყველაზე უფერული ამთვან მაინც ქალთა „ჩეიზის“ პირველობა გამოდგა. ტრავმებისა თუ დაუკმაყოფილებელი მადის გამო დები უღიაშების არყოფნა, ლინდსი დევენპორტის პირველივე წრეში მარცხი, ნიუ იორკის „მედისონ სკვერ გარდენში“ მაყურებელთა შეტყუებასა თუ საყოველთაო ინტერესის გამოწვევას მაინცდამაინც ვერ წაადგა. ორგანიზატორების ბედი, რომ სპორტის ჭირვეულ სკან-სიმბოლოს, ანა კურნიკოვას თამაში წაუვიდა და ნახევარფინალამდე გააღწია, თორემ ზარალის დათვლას რამდენიმე კაცი ვერ აუვიდოდა.

ჩემპიონატის ერთადერთი ნათელი წერტილი ფინალური მატჩი იყო. მსოფლიოს ახლანდელმა და ყოფილმა პირველმა ჩოგნებმა, მარტინა ჰინგისმა და მონიკა სელეშემა ორსათნახევრიანი მატჩის დროს ჭკვიტინისა და კვილის ყველა რეკორდი მოხსნეს — გათამაშებებს შორის სულის მოთქმას ძლივს ახერხებდნენ, სამაგიეროდ, მაყურებელს შესანიშნავი სანახაობა აჩუქეს.

ალბათ, ყველაზე შესაფერისი იქნებოდა, ტიტული საბოლოოდ სელეშს დარჩენოდა. გაისად ნიუ იორკიდან ტურნირი მიუნხენში გადადის, კერძანულ მარტილმსაჯულებასთან და შერევილ ქომეგებთან არცთუ შეხმატკბილებული მონიკა კი (ექს-იუგოსლავიელი სთვის 1993 წელს ზურგში დანის ჩამცემი გოუნტერ პარზე თითქმის დაუსჯელად გადარჩა) ამ ქვეყანაში თამაშს კი არა, ჩასვლასაც სიცოცხლის ბოლომდე არ აპირებს.

თუმცა ამერიკელთათვის ასე მისაღები და სასურველი „ჰუეი“ არ შედგა. ჰინგისმა 6:7 (5:7), 6:4, 6:4 იმარჯვა და მატჩის შემდეგ დედის მხარეზე იმდენი ცრემლი ღვარა, თითქმის ხუთი დიდი სლემის ტიტული და საბანკო ანგარიშზე ათეულობით მილი-

ონი დოლარი ვინმე სხვისი საკუთრება ყოფილიყო. სინამდვილეში დევენპორტ — უილიამსთავან ბოლო ხანებში დაბრყვებულ მარტინას ასე ხანგრძლივი შესვენების შემდეგ მნიშვნელოვანი ტურნირის მოგება და პირველი ჩოგნობის დაუქსახურებლობაზე ზურგსუკან თუ პირში მაყვედრელთა ჩაჩუმება გაუხარდა.

კიდევ უფრო დრამატულად და გაცილებით საინტერესოდ წარიმართა ATP-ის კაცთა მსოფლიოს ჩემპიონატი ლისაბონში. პირველად კლასიფიკაციის შემოღების დღიდან, წლის შედეგებით მსოფლიოს პირველი

ჩოგნის ვინაობა სეზონის უკანასკნელ მატჩში გადაწყდა.

20 წლის რუს მარატ საფინს პირველობის დასაბევებლად ერთი მოგებადა უკლდა, მაგრამ ისტორიაში უმრწმეს რეკორდსმენად შესვლის პერსპექტივამ ხელ-ფეხი შეუბორკა და ამერიკელ ვეტერანებთან, პიტ სამპრასსა და ანდრე აგასისთან ორი მწარე მარცხით დაასრულა ტურნირი.

აი, ბრაზილიელ გუსტავო კუერტენს კი „მასტერსის თოსზე“ პირველივე შეხვედრაში წაგებისა და ზურგის და ფეხის კუნთების დაჭიმვის შემდეგ დასაკარგი არაფერი ჰქონდა. ყოველდღიური მასაჟებით და ტკივილგამაყუჩებელი აბებით მოცოცხლებულმა, ბებია ოლგას საჩოგბურთო რჩევებითა და ოჯახის სხვა წევრების გარდარული გულშემატკივრობით გამხნეებულმა „გუგამ“ ტკივილი დაივიწყა და სულ დარჩეული მეტოქეები კორტიდან ზღდიზედ დაიფრინა.

მსოფლიოს მესამე, მეოთხე და მეხუთე ჩოგნებს — პიტ სამპრასს, მაგნუს ნორმანსა და ევენი კაფელინიკოს ბრაზილიელმა ფინალში ანდრე აგასი მიაყოლა 6:4, 6:4, 6:4 და მარშან ამ უკანასკნელის მფლობელობაში მყოფი კაცთა ჩოგბურთის სკიპტრაგვირგვისაც დაეუფლა.

ბრაზილიაში, სადაც კაცთა ერთი, თუნდაც მცირე საჩოგბურთო ტურნირიც კი არ ეწყობა და „გუგას“ მატჩების ჩვენებას ტელეკომპანიები დასახლისებისთვის განკუთვნილ საპნის ოპერებს არჩევენ, როგორც იქნა, დააფასეს 24 წლის ფლორიანაპოლისელის გმირობა (თუმცა მსხვილ არხებს ფინალი მაინც არ გადაუციათ). კუერტენის უმცროსი, გონაკლული ძმის კოლეგია კი ერთბაშად ორი, ნებისმიერი ჩოგბურთელი სთვის ესოდენ საოცნებო — სასურველი ჯილდოთი შეივსო.

ყველაზე გვიან ზემის დრო ესპანელებს

მონიკა სელეშე

REUTERS

REUTERS

გუსტავო პაერტანი

დაუღვანო. ქვეყანას, რომელსაც ძლიერი ჩოგბურთელები არასოდეს აკლდა, მხოლოდ ახლა, დევისის თასის შემოღებიდან საუკუნის თავზე ეღირსა მსოფლიოს გუნდური ჩემპიონობა.

ფინალი ბარსელონაში შედგა და ფეხბურთის გულშემატკივრობას დაჩვეულმა მასპინძლებმა საჩოგბურთო ეტიკეტის გვარიანი არცოდნაც გამოამყდავენეს. მეტოქის შეცდომებზე ტაშისცემამ და გათამაშებებისას სტვენა-ღრიალმა დამარცხებულ ავსტრალიელებს მოგვიანებით არაერთი ღვარძლიანი გამოთქმის საფუძველი მისცა.

თუმცა გამარჯვებულებს არ ასამართლებენ, მთავარი ჯილდო კი საბოლოოდ სწორედ მასპინძლებს დარჩათ. 20 წლის ძვალტყავა ხუან კარლოს ფერერომ თავისიანთა ტრიუმფში ლომის წილი დაიღო და მეტოქეთა ორივე ჯილა-პატრიკ რაფტერი და ლეიტონ პიუიტი დაჩაგრა. ბოლო ქელის შემდეგ ძალაგამოცლილ, კორტზე გართხმულ ესპანელს იმდენი თანამემამულე დაახტა თავზე, ცოტაც და საჩოგბურთო კარიერის დასრულება მოუხდებოდა, სამაგიეროდ, მხარეზე შემოსმულიც ბლომად არბენინეს იქეთ-აქეთ და ქვეყნის მეფე-დელოფალს, სეხნია ხუან კარლოსსა და სოფიას გადაახვიეს.

ვისთვის გასახარად, ვისთვის კი სამწუხაროდ, საჩოგბურთო პაუზა დიდხანს არ გასტანს — ახალი წლის პირველივე დღიდან მოგზაურობა, ჩემოდნები და კომპანია ისევ დაიწყება.

დევისის თასი საქართველოში დებიტოვდა

REUTERS

ZIDANE

10